

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 22. Марта 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату ваља слаати улутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

НАРЕДБА

Пошто је хемијским испитивањем у државној лабораторији доказано, да лецедери фарбају колаче отровним бојама а неки опет трпају у воштане свеће разне састојке од мање вредности, но што је восак, то суд општине вароши Београда на основу чл. 36. т. 6. закона о општинама наређује: да лецедери у будуће не фарбају колаче са отровним бојама, а тако исто да у свеће не смеју давати других састојака, но да их праве из чистог воска.

Ко противно овој наредби поступи казниће се према према § 382. крив закона.

Од суда општ. вар. Београда АБр. 5320. 19 Марта 1892. године.

НАРЕДБА

Пошто наступају топлији дани, то у интересу здравља овдашњег грађанства, суд општине вар. Београда наређује:

да се улице чисте 3 пута недељно и то у вече после 9 сати а у јутру до 6 часова. Пре чистиња морају се улице поливати водом, да се не би прашина дизала.

Позива се грађанство да се строго ове наредбе придржава. Непослушне казниће на основу § 330. и 326. кривичног закона.

Од суда општине вароши Београда АБр. 5321 19. Марта 1892 године.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА 15. РЕДОВНИ САСТАНАК 27. Фебруара 1892. год.

Председавао председник г. М. Р. Маринковић, били од чланова суда: г. г. Јов. Антонијевић и Ј. Илић; од чланова одбора: г. г. Н. Х. Поповић, Љ. Јовановић, Др. М. Т. Леко, А. Ј. Одавић, Др. Радовановић, М. Триковић, С. Боторић, В. Нерандић, К. Петровић, М. М. Ђорђевић, В. Ж. Нешић, Н. Р. Поповић, К. Д. Главинић, Др. Алкалај, В. С. Новаковић, Н. Вуковић, А. Дашковић, М. Капетановић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 24. Фебруара 1892. год. и у одлуци бр. 144. учињена је допуна, да се из одобреног накнадног кредита у 80.000 дин. има спровести вода и у доњи и у горњи град београдски.

У одлуци бр. 147 да није предлагано, да се на место г. Др. Пачуа избере други него да се само допуни повереништво, као и да томе повереништву буде члан и Др. Мил. Радовановић одборник.

II.

По прочитању акта истражног судије за вар

Београд АБр. 4092, 4093, 4070, 4091, којим се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, одбор је изјавио, да су му Радован Филиповић и Љубомир Милошевић непознати; да је Милица ж. Лазе Стефановића доброг владања, а сиротног имовног стања; да му је Јелисавета Лас непозната; но да суд обрати пажњу управи вар. Београда на њу као окривљену за саучешће у побацивању ванбрачне деце; да управа општинске трошарине пошље одбору податке о Стевану Бугарском њеном служитељу.

III.

Одборник г. Светозар Боторић интерпелише председништво, због хрђавог сена, што се за општинску стоку набавља.

Председник је изјавио, да ће у идућој одборској седници на ово одговорити и опширан извештај поднети о овој ствари.

IV.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 285. држане 27. Фебруара 1892. год. за израду 93 коњских и 134 воловских кола за комору на којој није било ни једног лицитанта, и по прочитању примедба коларских мајстора, учињених на услове прописане за ову набавку, — одбор је одлучио, да се расписе друга лицитација, а погодбе да се поправе према примедбама мајсторским с тим, да се израда ових кола може и на мање партије појединима уступити.

Погодбе за ову набавку да поправи и допуни одборско повереништво, коме да су чланови г. г. Ник. Вуковић, Мил. М. Борић, одборници и Милош Обркнежевић ковач.

V.

Председништво износи одбору на решење извештај одборског повереништва за назив и нумерисање улица београдских.

По прочитању тога извештаја одбор је у начелу примио, и да се фишекциска улица од сада зове смедеревска.

16. ВАПРЕДНИ САСТАНАК 1. Марта 1892. год.

Председавао председник г. Милов. Р. Маринковић, присуствовали чланови суда: г. г. Јов. Илић и Дим. Вељковић, кмет. помоћници: г. г. Коста Чулић и М. П. Тодоровић; чланови одбора: г. г. Ф. Васиљевић, Јов. Христић, И. Петровић, С. Вељановић, Ј. Вуровић, Л. Радовић, М. Триковић, К. Б. Михајловић, Р. Драговић, М. Петровић, И. Ђорђевић, С. Боторић, В. Ж. Нешић, Др. М. Т. Леко, М. Борић, Н. Х. Поповић, М. Велизарић, Н. Р. Поповић, Др. Радовановић, М. Капетановић, М. Д. Банковић, М. Ђорђевић, Св. Ристић, А. Одавић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 27. Фебруара 1892. год. и примљен је без икаквих измена.

II.

Одборник г. Никола Х. Поповић пита зашто је сазвата седница данас, кад је решено, да се редовне седнице сазивају сваког четвртка, а

вапредне понедељником. Предлаже, да се од сада води тачан списак ствари за одбор и ставља одборницима на увид.

На ово питање председник је одговорио, да је ова седница сазвага због хитних ствари а и што има доста предмета за решење. Односно списка учиниће се по предлогу.

III.

По прочитању протокола лицитацје ГБр. 275, држане 26. Фебруара 1892. год. за набавку 465 кола од ливеног гвожђа, одбор је решио, да се ова лицитација одбади и расписе друга а да се вижињерско одељење на неколико места извести о цени ових кола.

IV.

Одборник г. Никола Х. Поповић изјављује, да поклања општини београдској неколико комада кола од ливеног гвожђа.

Одбор је примио овај поклон са благодарношћу.

V.

По прочитању протокола лицитацје ГБр. 274, држане 26. Фебруара 1892. год. за набавку 4000 кв. метара тротоарских плоча, на којој није било ни једног лицитанта, одбор је решио да се расписе друга лицитација.

VI.

По прочитању протокола уже лицитацје ГБр. 279. држане 27. Фебруара 1892. год. за грађење калдрме на палилулском тргу за везу болничке са ратарском улицом, одбор је решио, да се грађење калдрме на палилулском тргу за везу болничке са ратарском улицом уступи Кости Триковићу оvd. по цени и то:

За израду коловоза по два дивара и педесе и седам пара од кв. метра и за израду тротоара по два дивара и осамнаест пара по кв. метру.

VII.

Одборник г. Никола Х. Поповић пита, зашто закупац за вађење и продавање песка са обале савске и дунавске наплаћује аренду и од песка што се са стране доноси и у Београд уноси кад на то права нема.

По саслушању овога, одбор је препоручио суду да забрани закупуцу да наплаћује аренду за песок што се са стране доноси у Београд.

VIII.

Одборско повереништво изабрало, ради проучавања питања о исправци зграде општинске подноси свој извештај.

По прочитању тога извештаја ГБр. 277. одбор је решио, да се исти у свему прими и да инжињерско одељење по истоме изради детаљан план и предрачун за предложене оправе и доправке.

IX.

Председник износи одбору на решење молбу Руже Табаковића, бивше концесонарке за чистиње варошких цијаца, којом моли, да јој се врате 12 комада српских лутриских дозова, што је у кауцију положила, а што је суд општински

задржао за нетачно испуњење уговора и већ одредио продају истих за 2. Март 1892. год.

По прочитању те молбе СБр. 3728, одбор је одлучио, да се продаја ових лозова одложи и да се из акта види, да ли је општина претрпела штету са раскинутог уговора па ако је било штете да се изнесе одбору на решење, а ако није, да суд врати молитељки лозове као милостињу.

X.

Председник износи одбору на решење питање о подизању зграде за првостепени суд за вар. Београд и зграде за апсане тога суда.

По прочитању свију акта, што су по овоме предмету примљени од Управе вар. Београда АБр. 4128 и 4052 одбор је одлучио, да оба ова питања проучи нарочито одборско повереништво и поднесе одбору извештај на решење. За поверенике изабрати су г. г. Др. Милан Радовановић Милан Капетановић Тока Новаковић, одборници, председник првостепеног вар. суда и општински вјешњер.

О овој одлуци известити и управу вар. Београда.

XI.

Председник извештава одбор, да је општина београдска приликом зидања трошаринских стражара заузела приватна земљишта.

Тако је заузето земљиште Савке Ж. Јеврема Станимировића, која није задовољна с учињеном проценом.

По прочитању њеног акта АБр. 2340 и мишлења општ. правозаступника одбор је решио, да се сва ова земљишта процене помоћу изабраних вештака од стране општине и сопственика земљишта и исплате из касе општинске трошарине.

XII.

Председник извештава одбор да је државни савет као стални окружни одбор за вар. Београд одобрио буџет општински за ову годину сем позиције прихода од 180.000 дин. од 20% приреза општинског, пошто нема зборског одобрења за ово

По прочитању тога акта АБр. 673 одбор је решио, да се сазове збор 22. Марта 1892. год. за одобрење двадесет и осам од сто приреза који се има употребити:

а., за ову 1892. год. да се 20% приреза употреби на подмирење редовних издатака општинских, као што је буџетом предвиђено;

б., 8% да се покупи за друго полгође ове

године и да се употреби на откупљивање имања ван рејона варошког

в., у 1893 и осталим годинама, да се цео прирез од 28% употреби на откупљивање имања ван рејона варошког, и на пошумљивање овог земљишта.

г., прирез овај од 28% прикупљаће се сваке године и употребљаваће се на одређене смерове све донде, док потребе буде;

д., да се изабере стално повереништво, које ће руковати откупљивањем ових зграда и земљишта и пошумљивањем истог.

XIII.

Повереништво, изабрано за проучавање питања о набавци жељезнице за насипање земљом, подноси свој извештај.

По прочитању тог извештаја ГБр. 137, одбор је решио, да се овај извештај у свему прими с тим, да исто повереништво проучи и понуду Милорада Карамарковића о откупу његове жељезнице за насипање. Да ово повереништво преко својих изасланика на лицу места, прегледа ову жељезницу и поднесе одбору извештај. Трошак око овога да се исплати из партије буџетом одређене за непредвиђене трошкове

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Правни темат. На Великој Школи за слушаоце правног факултета расписан је овај темат:

„1. Теориски поглед на постанак, важност, појам, позив и социјални значај општине, као главног или основног облика самоуправе, разлике и одношаји између општине и државе у опште, као и узајамна права и дужности, која отуд потичу; главна обележја, која у погледу на ове одношаје важе по енглеском, француском и немачком типу система општинске самоуправе са погледом на општинску самоуправу и њезин историјски развој у Словена и Срба.

2. Каквих самоуправних облика има још поред општинске самоуправе? и

3. Главне одредбе које важе данас у Краљевини Србији о устројству општина и о њезиним одношајима с једне стране на

спрам државе а с друге стране на спрам усвојене окружне и среске самоуправе и упоредна оцена ових одношаја с теориске стране.“

Желети је да наши правници с Велике Школе озбиљно проуче и реше овај постављени темат. Надати се, да ће ово питање из административног права, више снага ангажовати, јер је облик општинске самоуправе признат за најбољи.

Нађени кључеви. На калимегдану нађена су четири кључа за разне браве. Сва су четири везана жутиим ланцем. Сопственик нека се јави уредништву ових новина.

Збор. Данас је збор за одобравање приреза од 28%. Гласање ће се вршити по квартовима као обично, а почиње у 8 часова у јутру. Ко буде за предлог општине гласаће „за“, а сви остали „против“.

Јавно предавање. И сада обраћамо пажњу својим читаоцима, да ће у среду 25 ов. м. на Благовести по подне у 4 сах. бити јавно предавање у сали Велике Школе. Говори ће г. Вој. В. Рашић, правник, а тему је је узео из новије грчке историје: Грчки устанак 1821 год. и смрт хероја ђакона Атанасија и песника лорда Бајрона. Како се ово предавање баш држи данас, када је потребно да се што боље упознамо са светлом и јуначком историјом грчкога народа који је до скоро делио исту судбину као и ми, и како ће се овом приликом изнети и све што је пређе рађено на савезу Србије и Грчке, — то и сада препоручујемо ово предавање. На дан два пре самог предавања изложиће се и слике неких знатнијих грчких јунака из овога доба. Улазнице од особе стају пола динара, а могу се добити у књижарницама г. г. Андре Пурића и Петра Ђурчића.

Општински прирез. У једном делу престоничке штампе неоправдано је нападнута

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

Завод за васпитање српске сирочади

ИЗВЕШТАЈ УПРАВЕ

О СВОМЕ РАДУ У 1891. ГОДИНИ
ГОДИНА ДВАНАЕСТА

(Наставак)

Г. Андра Николић, министар просвете, коме је несрећна гушобоља покосила све четворо златне дечице и у великом јаду своје сетио се Дома Сиротне деце. Туга и жалост која је задесила г. Николића огромна је. Цела престоница и сваки родитељ, који је имао од срца порода, живо је делио тако велику и необичну тугу. И у тој грдној несрећи сетио се г. Николић српске сирочади и даровао им је 100 динара за покој душе своје добре дечице: Вождара, Милутина, Бранка и Катарине.

Управа сматра за дужност да се захвали свима овим добрим људима, који делећи сиротињу на овако племенит начин, уздижу милостињу до највишега милосрђа, уздижу себе над обичним људима и чине да у вас престане „де-

лење“ по гробљу, које често више саблажњава но што добро чини.

Нека би дао Господ, да сви ови добри људи нају утехе у своје тешкоме болу. Српска сирочад којима је њихово милосрђе притекло у помоћ, вазда ће се мољати Богу за своје добротворе, који се њих сећају у часовима тешке туге.

Умрлим добротворима управа је према чл. 24. Уредбе 18. Маја предлагла свечани парастос, на коме су присуствовали сродници умрлих члавова Управе, сви друштвени питомци, и многи одлични људи, који цене добротворства учињена нашој доброј деци.

IX. Довршење Дома

У понедеоник 18. Маја 1887. године ударио је Краљ Милан темељ првоме Дому за сирочад у Србији. Благодарени добротвору генерала г. Саве Грујића, који је као министар иностраних дела учинио да је Друштво 20. Новембра 1889. године добило 24.000 динара, Дом је 1890. проширен. Али дом још није довршен. Основни целокупни план није изведен. Међу тим, управу се јављају из свију крајева наше отаџбине многа сирочад. Рекли би, да је грехота затварати им врата. Али у Дому места нема. Сваки кутић је попуњен и заузет.

Дом сиротне деце треба довршити.

Управа је дубоко уверена да је то најпреча потреба. С тога је она још у Септембру 1891. године чинила кораке, те да се скупе придози за довршење Дома. На томе је управа живо радила 5 месеци. Она је у овом тешком али племенитом послу, нашла необичне готовости и потпоре у садаше владе Његовог Величанства. Непосредно су друштву учинили велике добротворе Министар унутрашњих дела г. Јован Ђаја и началник истога министарства г. Стојан М. Протић.

Одзив, што је Управа добила из Србије даје нам наде, да ће српско милосрђе у 1892. години довршити једини дом за српску сирочад. До 20. Јануара 1892. године дошло је Управи на име довршења Дома око 6.000 динара, а још толика је сума пријављена.

Све ово куражи управу, да, позивајући Бога у помоћ, надајући се у њега, тог највећег и најмил стивијег заштитника сиротиње, предложи главноме скупу, да се у 1892. години Дом сиротне деце доврши; и да се за то довршење може из капитала утрошити 15 до 20.000 динара. Пошто се дом доврши биће у њему места за 150 питомаца.

Сличан предлог учинила је Управа у 1887. години када је у каси било само 28.000 динара.

престављена радња општине београдске окупљењу приреза од 28%, за који ће данас грађани дати гласа. Пошто се права намера општине износи јасно и разветно, у прогласу, који је по вароши растуран пре неколико дана, то сматрамо за своју дужност, да упознамо своје читаоце с тим прогласом. Проглас гласи:

Београђани!

Суд београдске општине позвао вас је да гласате 22 Марта. ове године за општински прирез од 28%, који се има употребити на уређење, развитак и унапређење престонице.

На тај позив један део престоничке штампе („Нови Лист“ и „Мале Новине“) тражи да не гласате за тај прирез наводећи: „да се хоће на грађане да удари једна нова теретна дација“.

Није истина да је овај прирез нов. Он је прикупљан од грађана у свима ранијим годинама па и у последњој 1891 години. Загледајте у ваше пореске књижице па ће те се уверити сами о томе.

Општински суд и одбор ставили су и ове 1892. године у буџет прирез општински као што се то чинило сваке пређашње године. Тако направљен буџет послан је Државном Савету на одобрење. Државни је Савет одобрио буџет **наређујући** да се прирез изнесе општинском збору на решење.

Београђани! Садашњи представници Београда нашли су и мисле да треба обележене границе (рејон) наше вароши утврдити да су непомичне. То је потребно за то, да би се испуниле и населиле празне просторије на Врачару, Сави и Дунаву. Београд не треба да се шири према Мокром Лугу и Миријеву већ на оним странама где је постојао и у стара времена.

Представници Београда — садашњи кметови и општинари — мисле да је праведно дати накнаду оним грађанима који се налазе са својим кућама ван рејона.

Давањем накнаде даће се могућност тим грађанима да се настане у самој вароши, а тиме ће се попунити и заузети оне празне варошке просторије што се налазе у рејону.

Општинари београдски мисле да не треба

дозвољавати да се образују **предграђа** у Београду све докле, док се не населе и не попуне оне празне просторије на Врачару, Сави и Дунаву. Кад се те просторије узму и попуне — то ће бити ваљада после 50 година — нека се будући општинари побрину о образовању предграђа. У садашњим приликама предграђа су са свим непотребна за Београд.

Београђани! Београд, по последњем бројању, има око 60.000 душа, а на његовом варошком земљишту могло би становати на 300.000 душа према поређењу са великим варошима у других народа.

Да би могли уживати сви грађани равномерно благодети од разних општинских установа: калдрме, осветљења, водовода итд. — треба да живе ближе једна другом. Раштрканост чини те општина не може да направи калдрму у свакој улици јер је калдрма скупа грађевина за велике просторије. Раштрканост чини те општина није у стању да даде осветљење свакој улици јер је и оно скуп за велику и празну просторију. То вреди за водовод и све остале општинске установе нпр. школе, болнице и т. д.

Београђани! Не може се рећи да су лоше побуде садашњих представника општинских, кад раде на приближавању грађана и на подмирењу њихових важних потреба за живот. Камо лепе среће да се отпочело радити у том правцу пре 20 година! Неби било данас ни Енглезовца ни Новог Селишта већ би били насељени Врачар, Савски и Дунавски крај.

Поред толиких великих послова за унапређење Београда, које извршује садашња општинска управа, — није јој без невоље, што мора да се бави и сасељавањем оних грађана који живе ван рејона варошкога. Њој долазе баш ти грађани сваки дан са молбама да подижу разне грађевине или да оправљају садашње, а то не може да им се одобрава на основу закона о варошком рејону. То изазива грађане на преступе те им се грађевине морају рушити ако их подижу без одобрења.

Грађани! Да се учини крај невољама обостраним, одобрите прирез ради давања накнаде грађанима и ради сасељавања у варош. Они сиромашни грађани — а већином

су такви — који живе ван рејона пропадају из дана у дан само за то, што им се не може одобрити да подижу зграде нове нити да старе оправљају.

Има сплеткаша, који их наговарају да се прогиве прирезу из страха да им се пеће дати довољна накнада. То је бесавесна сплетка, ради које треба презирати сплеткаше.

Београђани! Кад се могло одобрвати да се прирез општински узима од грађана и троши, за толико година, на издржавање општинских чиновника, — треба одобрити тај прирез и сада кад се има утрошити на унапређење и развитак Београда. У том унапређењу има користи сваки грађанин био сопственик или не био. Раденици, надничари и други посленици брже ће доћи и лакше ће наћи посла, кад не буду принуђени по злу времену потупати се кроз каљаве и неосветљене улице док доспеју својим сиромашним становима на одморак и опорављење. Сопственици или газде имаће интереса да подигну лепе зграде за станове, кад знају да им неће остати празни као што се сада дешава.

Дођите на збор сви и гласајте за предложени прирез! Гласањем за прирез помоћи ћете и себе и Београд.

„Преглоцу Бог даје махове“, — вели народна пословица.

Г. Др-у Марку Т. Леку (III. одговор)

Г. Марко је врло добро учинио, што је своју трећу серију примедба изнео одма после мог II. одговора у прошлом броју. Бар су тако читаоци могли најбоље видети како г. Марко избегава да да одговара на тачно постављена питања, него се ограничава једино на парафразирање неких мојих речи са тенденцијом, да им смисао у неколико измени. Ево примера за то.

Објаснио сам да је поднесени уговор на и мене *први напао* г. Марко и то на најбезобзирнији начин. Сваки ко правилно мисли зна, да ми је и право и дужност да се од тих напада браним и то на исти начин којим сам нападнут.

1. „Именима славних људи не можемо

ван Р. Маринковић стекли су права на дубоку захвалност и признање од целога скупа и српске сирочади. Хвала им!

Према чл. 11. правила из одбора иступају г. Јов. Р. Калабић, г-ђе: Анка Недићка, Катарина Данићка, Стана Кочарчетовица, Марија Ценићка. — Г. Милован Недељковић дао је оставку на чланство у Управи, због многих послова својих. Према томе скуп треба да избере нових 6 чланова у Управу.

Бр: 1030.

16. фебруара 1892.
у Београду.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВЕ
Др. Ник. Ј. Петровић

ПОСЛОВОЂА ПОДПРЕДСЕДНИК
Стев. М. Веселиновић Јов. Р. Калабић

ВЛАГАЈНИК
Ал. Богатинчевић

ЧЛАНОВИ УПРАВЕ:

Анка Недићка, Катарина Данићка, Стана Кочарчетовица, Марија Б. Ценићка, Катарина М. Миловука, Мих. Валтровић, др. Милутин Поповић, Корнел Драшкоци, Коста Др. Ризвић и Таса Ђ. Миловановић.

(Свршиће се)

И онда је, помоћу Божијом и прилозима добрих људи, Друштво саградило први део Дома, исплатило предузимачу 31.000 динара, и у каси беше опет преко 26.000 динара. Надајмо се, да ће нас добри људи, људи, који имају срца и осећаја за оне, који до Бога нигде никога свога немају, потпомоћи, те да извршимо вољу Божију, а задатак нашега друштва.

Господ, који је до сад помагао, помоћиће и од сада. Њему слава, а велика хвала свима добрим људима!

X. Почасни чланови.

Као што напоменусмо г. Јован Баја мин. унутрашњих дела, г. Коста С. Таушановић, бив. министар народ. привреде, и г. Милован Р. Маринковић, председник беогр. општине и г. Стојан М. Протић, начелник министарства, учинили су Друштву у 1891. год. велике доброту. Они су својим ауторитетом припомогли, те друштву с врло многе страна долазе прилози за довршење Дома сиротне деце. Стога Управа моли скуп да именовану господу на основу члана 7. правила избере за почасне чланове друштва.

XI. Буџет за 1892.

На прошлом годишњем скупу Управа је обећала изнети на овом скупу буџет Друштва за 1892. годину.

Као што је напоменуто Управа мисли у 1892. години да доврши Дом. Тај посао биће готов око 1. Новембра 1892. год. Одмах после тога (пред зиму) Управа ће узети већи број питомаца.

Према свему томе година 1892. биће за друштво ванредна, и за њу се не може сада буџет правити. На управи је да гледа да што више добије, а што мање да троши. Она је имала од прошлогодишњег скупа овлашћења да из капитала (резервне касе) утроши 20.000 динара. Али она је сматрала за дужност да тек у крајњој нужди дирне у капитал. Благодарени добрим људима који су се често сећали српске сирочади, Управа не само да у 1891. није ни динара утрошила од одобрених јој 20.000 динара, по је још капитал увећала са скоро 3.000 д. Да није било зле редње у Дому то би увећање било бар два пут веће.

Управа моли скуп, да за ову годину не тражи буџета, а кад буде Дом готов и пошто се стање с великим бројем деце доведе у ред, неће бити тешко саставити буџет.

Пред самим завршењем овога извештаја одбор општине београдске изволео је, на молбу Управе, одлучити: да се Дому Сиротне Деце даје редовна годишња помоћ у 2000 динара. Одборници општине београдске и њен председник г. Мило-

се заклањати и кад грешимо“ вели г. Марко — Бар мојим прошлим одговором може бити задовољан г. Марко, кад са му казао да ће у будуће бити он и његов пријатељ из Беча за мене најславнији људи. Ја не знам шта би г. Марко хтео још више?

2. Што се тиче познаника у Лондону на ког упћује г. Марко, имам да кажем да је то његов обичај да научне податке добија преко својих познаника, па за то сам га и опоменуо да тим путем дозна како стоје интензитети гасног и ел. осветлења у Лондону. Најбоље би било, да па ту тачку г. Марко одговори онда, кад те податке добије.

3. Реч „бар“ одиграла је своју улогу у „електротехничкој полемици г. Марка, и он нема шта више о њој да говори.

4. Код тачке 4. г. Марко назива „непажњом“ оно, што није све речи од главнијег значаја у својим примедбама истакао. — Да је г. Марко у опште био пажљивији у свему ономе што пише, многога чега не би било у овој полемици.

5. г. Марко вели, да му је сасвим нејасно оно што ја кажем, да се у дужим спроводницима више губи струје но у краћим. Кад сам у прошлом одговору навео математички образац, који показује и како се и колико се губи струје у спроводницима разних дружина Г. Марко у последњем свом одговору каже: „Није овде питање о губитку струје на дужим спроводницима у опште већ о количини тога губитка.“ Ако ово није шепртљање, онда не знам шта је. Бадава, математички су обраци и сувише прецизни да би им г. Марко могао смисао искренути.

6. Члан 106 из франц. зак. навео сам једино као одговор на оне речи г. Марка које је он једном приликом рекао: „Кад сам прочитао чл. 53 уговора по предлогу, ја сам у почетку мислио да је то једна одредба, која је у опште и код других општина усвојена.“ Као што цитирани члан показује та је одредба заиста „у опште и код других страних општина усвојена.“

7. Нећу да се радујем што одбор б. општине прелази преко „доброжелателних“ предлога и примедба г. Маркових на днев-

ни ред. Само г. Марко не треба да мисли да су све такве његове примедбе за усвајање.

8. Код тачке 8. ја сам само констатовао како је г. Марко *први изнео непоуздан* податак о Темишвару а не бацам кривицу на њега што је он извештај извесне комисије цитирао. Ово само показује како и сам г. Марко бар узгред износи, колико су његови податци поуздани.

9. Г. Марко каже да су у Паризу, Бечу и Пешти чињене предходне студије о употреби воде за мотор и да се по свој прилици зна зашто су морали да одустану од употребе водене снаге. — Заиста се зна зашто се у свима тим а и многим другим приликама није могла вода употребити као мотор, и да има томе узрока. Ти узроци могу само непостојати, код трансмисијоног система г. Марка Лека и његовог уваженог техничара. Али је у исти мах и њихова кривица што нам га раније нису показали. Овако пак, у место на рачун општине да експериментиремо око Саве и Дунава, ми смо били тако слободни, да се користимо туђим искуством.

10. Не замерам ја г. Марку што се он истиче за пријатеља општине јер држим да је то дужност свакога оног, који у овој општини живи. Али замерам г. Марку што држи, да је он већи пријатељ и од комисије и од целог одбора са председником, који његове примедбе нису могли, може бити и поред најбоље воље усвојити, јер налазе да за иста нису биле за усвајање.

Пошто дакле у свом последњем одговору г. Марко *није изнео никакав нов доказ у корист, онога што тврди* то држим да се ова полемика може сматрати као завршена још мојим прошлим одговором. Ово неколико речи што сам сада изнео, имају као што рекох за задатак, само да паразитирање г. Марка унеколико исправе.

Б. М. Станојевић

ПОКЛИЧ

СРПСКИМ РОДОЉУБИМА.

Општина вароши Београда примила је Панчићеву статуу, коју је израдио наш

одлични и родољубиви уметник г. Бока Јовановић с тим, да је општина има поставити у парку на великој пијаци о свом трошку и старати се о њеном одржању.

Но да би се трошкови око саливања статуе могли исплатити г. Бока Јовановић обратио се молбом општини вароши Београда, те да она прикупља добровољне прилоге.

Општина вароши Београда примила је на себе ово прикупљање. Тога ради општина се обраћа на све српске родољубе у опште, ма где они били, да притегну у помоћ прилозима ради саливене статуе великог Панчића. Нарочито се општина обраћа ученицима великог покојника, данашњим носиоцима мисли Панчићевих, славом увенчаних. Исто се тако обраћа нашим удружењима и јавним корпорацијама, да помогну нашег врлог уметника али и докажу да поштују своје великане, јер ко заборавља заслуге трудбеника славом увенчаних на пољу науке, није достојан, да их има.

Од општине вароши Београда 29. Фебруара 1892. год. АБр. 4119.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Пошто одбор општински у седници свој од 1. Марта тек. год. из законих узрока није одобрио лицитације за набавку 465 комада коља од ливеног гвожђа, и 4000 квадратних метара тротоарских плоча; то ће се за ове набавке у грађевинском одељењу суда ово општинског (у Панћелиној кући на марвеној пијаци, поново држати јавне усмене лицитације и то:

I.

На дан 26. тек. мес. од 3 до 6 сати после подне за набавку ливеног коља. Кауција је 900 стотина динара.

II.

На дан 27. тек. мес. од 3 до 6 сати

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

37 сасанка народне скупштине приликом решавања о закону о допуни закона о трошарини у вар. Београду.

Потпредседник. Сад је на реду први претрес предлога Димитрија Ђирковића и другова о допуни закона о трошарини за варош Београд. Молим г. известиоца да заузме своје место.

Извештач Димитрије Ђирковић прочита предлог о допуни закона о трошарини, а за тим мишљење Државног Савета и извештај одбора финансијског (ст. 62).

Витомир Младеновић. Не бих имао ништа, господо, да кажем односно ове саме тражње, пошто се она односи само на варош Београд, и она сама има те терете да сноси, али чини ми се, да је овај предлог остао непотпун у томе, што је заборављено на њему да се стави, да важи од онога дана кад га Краљ потпише. С овим ће се држим и предлагачи сложити. Треба дакле и на њему ставити и овај члан, који се и на свима другим законима ставља.

То сам имао само да приметим. Односно пак самог предлога, као што рекох, немам ништа да приметим.

Извештач. Ја примам исправку.

Коста Влајић. Молим вас, господо, прошле је године поднет Скупштини један предлог, да се укине ова трошарина. На том предлогу било је подписано 30 посланика, међу којима сам био и ја. Мој друг Трифун Милојевић, и лане и ове године тражио је да се тај предлог на дневни ред изнесе пред Народну Скупштину и он није никако излазио. Ја хоћу само сад да кажем ово: да овај садањи предлог, који је поднео г. Ђирковић и његови другови, треба да се обустави док се овај наш лањски не реши. Јер, господо, овим се предлогом не иде на то, да се само Београд задужи, већ и цела земља. Ово је варош где сав народ из целе Србије долази, и онда та трошарина, која се хоће овим опет да удари, тиче се целе земље и њених производа. Господо, ова трошарина, њено устројство и сам начин како се она врши, не изгледа другачије, него као да су постављени сејмени на тим ђермовима, па кад ко само стигне са својим производима до њих, они шчепају неке шиљке и ражњеве, па ако су само кола, а они их буше. И мени је самом, господо, то једном пасирало.

С тога ово треба без икакве даље речи одбити. И молим 10 посланика да ме помогну. (Не помажу га).

Трифун Милојевић. Господин извештач прочита извештај у коме се вели, да треба у закону од 1884 год. о варошкој трошарини, за варош Београд допустити једну тачку, односно зајма београдског на исту трошарину, а предлаже, да се учине још неке трошарине. Ја велим, као што господин Коста Влајић рече, да овај предлог треба сузбити дотле, док се овај наш не изнесе пред Народну Скупштину; е укинућу закона од 1884 и 1885 год. о ђерму и трошарини. Кад се пак он изнесе и реши, онда тек може се и овај предлог узети у решавање, иначе би овај овакав поступак био неправедан, јер је поднет пре неколико дана, а наш предлог о укинућу трошарине поднет је пре 16 м.

Лука Лазаревић. Београдска општина добила је одобрење, да се може задужити са 10 милијуна динара. Да јој тај зајам није требао, не би га она ни тражила, нити би јој се одобрио.

Она је тај зајам тражила, на рачун својих прихода, а за оправдане потребе: да се Београд једном калдрмише, да доведе добру воду, једном речју, да се уреди тако, да и он буде угледна варош као престоница, и да буде равна другим таквим варошима у осталим државама. На рачун тога зајма од милијуна динара, тражи сад београдска општина да се може одмах задужити, са једним изванредним зајмом, и да би све те

www.после подне за набавку 4000 кв. метара трошаринских плоча. Кауција 4.000 дин.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији.

Од стране суда општине вар. Београда 9. Марта 1892. год. ГБр. 274. и 275. у Београду.

У грађевинском одељењу Суда ово општинског (у Панђеловој кући на марвеној пијаци) држаће се следеће јавне усмене лицитације :

I.

На дан 23 Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, за полагање тротоара у „Узун-Мирковој“ „Дубровачкој“ „Васиној“ „Вук-Караџићевој“ улици и преко велике пијаце.

Кауција 200 динара.

II.

На дан 24. Марта тек. год. од 9 до 12 сати пре подне, за полагање тротоара у „Сноменичкој“ и „Кнез Милошевој улици.

Кауција 200 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општине вароши Београда ГБр. 310. 5 Марта 1892 год. у Београду.

У грађевинском одељењу суда ово-општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следеће јавне усмене лицитације и то :

I.

На дан 26. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за откопавање земље до нове нивелете и полагање тротоара преко марвене пијаце и у фишекциској улици.

Кауција за откопавање земље 950, а за полагање тротоара 200 динара и

послове одмах могла отпочети, докле тај зајам од 10 милијуна не учини.

Ово, дакле, није никакав нов зајам, нити пада на терет државе. Београђани, ради подмирења својих потреба, у интересу здравља свога становништва, задужују се, и траже само законско решење да се могу задужити. Тако решење су већ и добили за 10 милиона, а сад на рачун тога задужења тражи се одобрење за привремену позајмицу. Трошарински приходи служе као залога за тај зајам. Ако би икога могло бити, који би био противан овој позајмици, ја мислим, да би на првом месту могао бити сами Београђани, јер овим се самим њима сав тај терет товари. Београђани купују своје намирнице из околине своје, по томе, сва ће трошарина пасти на њих саме, на потрошаче. Произвођачи, или као што рече г. Коста Влајић сви држављани, долазећи у Београд, да продају своје производе, збиља плаћају трошарину. Но ти произвођачи плаћајући трошарину на те своје производе, урачунавају и тај издатак у продајну цену самих производа, и по томе излази, да плаћају трошарину сами Београђани. Београђани плаћају данас једно кило меса 1 динар, док је у другим местима много јефтиније; у Београду се плаћа данас једна ћурка 4 динара, док се у другим местима пар ћурака плаћа 2 дин. Дакле, Бео-

II.

На дан 28. тек. мес. од 9 до 12 сати пре подне за грађење каадрме у фишекциској улици са дотераним и простим каменом и макадама.

Кауција 9400 динара.

Кауције се полажу у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови, предрачун и планови попречних профила могу се видети у поменутој канцеларији а и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 342. 11. Марта 1892. год. Београд.

Суд општине вар. Београда на дан 24. Марта ове год даваће под трогодишњи закуп јавним усменим надметањем 2 „киоска“ у парку калимегданском.

Лицитација држаће се у рачуноводству суда општине београдске од 3 до 6 сати по подне у које ће се време и закључити. Кауцију полажу српски грађани 120, а страни поданици 240 дин. у готовом новцу или државним папирима од вредности.

На дан 28. Марта ове год. право на употребу ђубрета које се из вароши и са улица износи и баца на одређено место, под трогодишњи закуп.

Лицитација ће се држати у рачуноводству суда општине београдске од 8 до 12 сати пре подне у које ће се време и закључити.

Кауцију полажу српски грађани 100 а страни поданици 200 дин. у готовом новцу или у државним папирима од вредности.

Услови ове лицитације могу се видети у рачуноводству пре а и на дан лицитације.

Из рачуноводства суда општине вар. Београда 20. Марта 1892. год. СБр. 5063.

У грађевинском одељењу Суда ово општинског у панђелиној кући на марвеној пијаци, држаће се следеће јавне усмене лицитације, на дан 1. Априла тек. год. и то.

грађани су сами себе оптеретили за то, да би добили само оне потребе, без којих једна већа варош не може да опстане. Београд данас нема каадрме, нема воде, нема осветљења; на њега се виче како је каљав, како је неуредан, како су му хрђаве школе и т. д. и т. д. Београд чини грдне издатке на све то, и опет дати му могућности, да те издатке покрије својим приходима, и да уклопи те големе невоље, које га тиште, има ли за то довољно оправдања. Београд трпи највећу оскудицу у води, а довести воду није лака ствар, није то јевтин посао. Својим сопственим жртвама, на рачун својих становника, Београд хоће да подмири своје потребе, и мора их подмирити.

Најмање права имају они, који нису Београђани, који не живе у Београду и неће сносити трошкове, да се противе задужењу београдске општине. У осталом, као што рекох, задужење је одобрено, и сад се тражи да Скупштина дозволи привремену позајмицу на рачун задужења од 10 милиона. Ја не сумњам да ће то Скупштина и одобрити.

Тривун Милојевић. Ја мислим, господо, да у Скупштини нема ни једног посланика, који би био противан томе, да се варош Београд, као престоница српска уређује и дотерује. Али кад хоће да се улешава и дотерује, то треба они

Од 9. до 12. сати пре подне за израду 20. коњских и 20 воловских кола.“

Од 3. до 6 сати после подне за израду 15. коњских и 15 воловских кола потребних за комору :

Прва лицитација држаће се у једну а друга у две групе. Кауција за прву лицитацију и то : за коњска кола 760. а воловска 640 динара, а за другу и то :

За коњска кола 570. а за воловска 480. динара у готовом новцу или у државним папирима а странци полажу дуплу кауцију :

Ближи услови, предрачун и план могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцелариско и при лицитацији.

Од стране суда општ. вар. Београда ГБр. 285 13. Марта 1892 год. У Београду.

У грађевинском одељењу суда ово општинског у Панђелиној кући на марвеној пијаци држаће се следеће јавне усмене лицитације и то :

I

На дан 31. Марта тек. год. од 9. до 12. сати пре подне за откопавање земље у „Марковој“ улици.

Кауција 170. динара.

II

На дан 31. Марта тек. год. од 3. до 6. сати после подне за грађење каадрме ломљеним и дотераним каменом у „Марковој“ улици.

Кауција 1200 динара.

III

На дан 10. Априла тек. год. од 9. до 12. сати пре подне за грађење тротоара у „Марковој“ улици.

Кауција 100 динара.

Све кауције полажу се у готовом новцу или државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поме-

да траже начина, како и откуда може добити прихода, те да се улешава и украшава, а да те приходе не добије овим путем као наведеном мером. За цело, у колико ја то знам, и ако се све то добије што општина жели, и каадрма и осветљење, опет то ва ђерму неће добити, као кад би они то узели од Крсмановића, Борђевића, Панђела и осталих београдских богаташа, боље би било и за њих и за сиротињу београдску, па и за долазеће у српску престоницу, а не све то да падне на терет сиротињи и она да плаћа.

Томе Бојичић. Молим вас, господо, овим предлогом иде се на то, да се допуни закон о трошарини. Ово није један предлог за се којим би се ишло на то, да терет од њега падне на београдску општину, већ то је просто једна допуна закону о трошарини. Каква је пак та трошарина, и какве су њене последице, свима је нама познато. У предлогу се не види то, да се њим иде на то, да терет од њега падне на становнике београдске, већ на терет који пада по закону о трошарини.

(Наставиће се)

путом оделењу сваког дана за време канцелариско и при лцитации.

Од стране Суда општине вар. Београда ПБр. 383: 17. Марта 1892 год. у Београду.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Ишла је из штампе књига:

КЛЕФТЕ И СУЛИОТЕ ИСТОРИСКА РАСПРАВА

од

Војислава В. Рашића.

Који год жели, да се упозна са новијом јуначком историјом грчкога народа, која је у многоне слична нашој, тај треба да набави ову књигу. Књига има осам шт. табака, и веома је лепе израде. Добија се у свима бољим књижарама у Србији.

Цена је 1.50 динар.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стенографским вештама)
држан 10. Фебруара 1892 год

(СВРШЕТАБ)

Остало је још да се види, да ли је општина дужна да укаже какву помоћ овоме заводу, и да ли је она испунила све своје дужности, кад је дала неко недовољно издржавање питомцима и учитељима помоћи. Ја сам казао у првом говору, да општина београдска плаћа заводу за свако дете по 22 дин. и 20 п. дин. Свако дете кошта дом 36 дин. и 80 п. д. месечно, и, кад срачуните разлику између ове суме и оне, коју друштво од општине добија, онда ћете видети, да друштво задужује општину за свако дете по 14 дин. и 60 п. д. или са 7000 дин. годишње. Имам да кажем да је општина плаћала и пре, али да није никада могла имати тог успеха, који има сад. Пре је трајало издржавање те деце до 18. године, а ове године ће од 40 и неколико деце, што их општина београдска има у заводу, четворица свршити школу и биће изведени на пут. То је успех, пред којим се ваља поклонити!

Даље, кад се цела Србија почела одазивати прилозима и поклонима томе друштву; кад је и сам сиротни топлички округ решио, да се да 2000 дин. на име помоћи друштву, онда ни општина београдска не сме изостати из тих мањих и сиротнијих места. Кад чак и вароши са стране, као што су, Беч, Берлин, Лондон, дају помоћ овоме друштву; кад му се и из Швајцарске указује потпора, онда ми изгледају колико чудни толико и неоправдани разлози, који се износе противу помоћи, не наставницима него овоме заводу, јер у његове би приходе ова помоћ ушла.

Никола Р. Поповић. Ради објаснења. Можда је г. Љуба знао за ово друго писмо те је сад ове разлоге изнео. Али ви сви знате, да се ово друго писмо Управе Дома овде није чуло. Знајући за правн захтев Управе с правом сам устао и тражио да говорим. Тај мој говор и изазвао је ово друго писмо те је овде прочитано. Баш сам ја у првом мом говору казао: кад би друштво за сиромашну и напуштenu децу тражило не 76 дин. него 760 динара за помоћ друштва, ја би гласао да се да. Никад ја нисам био против кад год се овде говорило

о помоћи самога дома, али кад се хоће да учитељи тога дома имају поред стана и огрева у дому, још и од општине накнаду за стан и огрев онда с правом сам био томе противан.

Кад је сад овако прочитано писмо Управе у коме се каже да се дому та помоћ учини и да учитељи неће тамо имати стан и огрев, онда фактички треба општина да ову накнаду да.

Дакле, ја не грешим кад овако говорим и молио би г. Љубу, кад буду готове стенографске белешке, да их не поправља, па ћемо онда видети који је од нас двојице грешно.

Бока Нешић. Ако се то тражи друштву помоћ, онда сам за то, да им се да, а ако се даје учитељима тамо стан и огрев онда нисам да им се да.

Бока Новаковић. Овде нико и не замишља да не треба дати помоћ томе Дому. Но ја ћу да говорим о форми, која се износи да се помоћ учини. Овде се износи у тој форми помоћ, да се то да учитељима на стан и огрев. Ја ту форму не би могао одобрити, а међутим да се новац издаје на друге цели. Но ја би пристао да се одреди једна сума, која ће носити назив: помоћ за напуштenu децу. (врло добро).

Никола Р. Поповић. По закону о општ. школама чим немају стан и огрев, имају право на накнаду. А ако управа тражи другу какву помоћ онда је друга ствар. Овде није такво тражење, сем ако ко од одборника поднесе предлог.

Председник. Овде се тражи помоћ само у таквом облику. Држим да им се то не може замерити. Као што вам је познато сви учитељи добијају додатак на стан и огрев. Сад има још и ови учитељи и ми њима ништа не дајемо ни лично њима но дому те он распоређује. Када би министар постављао те учитеље ми би морали то платити и онда ја не би ни износио ово на решење, али кад они то непосредно врше онда ми и у том случају ако и добијају стан и огрев треба ипак да помогнемо самом дому те да се може одржати. Тако ја мислим.

Никола Банковић. Од г. председника пала је реч, да би нам се могло наредити да плаћамо стан учитељима у дому за сиротну децу. Мени се чини, да би прво требало расчистити питање, је ли тај дом приватна установа или државна. Ако је приватна онда не стоји то што г. председник рече, да нам министар може наредити. Општина може да да помоћ, а кад би била државна установа онда би тек била друга ствар. Мени се чини, да је тај дом приватна установа, и општина може да реши да као добротвор даје какву помоћ. С тога би ја предложио да се томе дому даје годишње увек у помоћ по 2 хиљ. динара.

Андра Одавић. Из овога новог писма од 28. Јануара 1892. год. види се да учитељи тамо више немају у природи стан и огрев (чита). Види се из писма, да се овим баш иде учитељима на руку. Из говора г. Љубе Јовановића, коме су те ствари из тога дома најбоље познате види се да ово неће да иде учитељима. Ако стоји то, да се неће лично давати учитељима, онда нисам противан тој помоћи дому као што је г. Ђ. Новаковић казао. А ако је овако, као што у акту стоји, онда изгледа као да ми морамо да дајемо.

Љуба Јовановић. Ово је писмо писано пре годину дана, кад нису могли да седе тамо. Сад није тако. Они сад седе у дому

а помоћ се тражи од стране дома да то могу подмирити. С тога предлагем да се друштву да онолико колико износи учитељски стан и огрев годишње.

Мика Банковић. Нема нико права да нам заповеда, али сам вољан да им се да 2 хиљаде динара у помоћ.

Председник. Пристаје ли одбор да се да 2 хиљ. динара у помоћ сваке године и то из партије за сиротињу, а и у будуће да се уведе у буџет сваке године помоћ од 2 хиљ. динара? (Пристаје).

Састанак је закључен.

Седница је трајала до 9 часова по подне.

држан 13. Фебруара 1892. год. у Београду.

Почетак у 5½ часова по подне.

Председавао председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника да се може радити, то отварам седницу. Изволте саслушати протокол последњег састанка. (Секретар прочита).

Мијајло Ђорђевић. Онде где се каже, да је изабран Петар Ђакон саборне цркве треба казати „вазнесенске цркве.“ (Прима се)

Председник. Усваја ли одбор записник? (Усваја).

Изволте чути уверења, која се траже од власти. (Секретар прочита).

Има једна молба Јоце Крстића оvd, којом даје оставку на избор поротника. Чујте. (Секр. прочита).

Усваја ли одбор? (Усваја).

Кога ћете на његово место? (Чује се: Петра Арамбаша трг. оvd.)

Усваја ли одбор? (Усваја).

Сад изволте чути извештај о рачунима и поднегом билансу. (Секретар прочита).

Као што сте чули из извештаја повереништва стање је имовно општинско такво како се у њему каже.

Доиста стоји ово што повереништво наводи односно вересије и да има много сумњивих сума, које се неће моћи наплатити. Ја сам о томе и сам много размишљао шта треба једном да се с овим уради и наравно да је крајњи резултат да суд изнесе документа и да предложи одбору да се те пропале вересије избришу. Има в. пр. вересије од 1875. год. па на даље. Неке су, које се не могу ни од кога наплатити и то све за 1893. год. треба избрисати.

А што се тиче рачуноиспитача ја сам сам распитивао да нађем лице, које ће тај посао вршити и то лице које се у том послу добро разуме, јер није све једно метути ма које лице од ма какве способности. Ту треба способно лице, које ће моћи да контролише целу рачунску радњу. Једно лице већ знам и мислио сам са њим да говорим, али га нисам могао наћи. Дакле и сам ћу се старати да то место поупним.

Гавра Бркић. Мени то чудно изгледа да има нешто да се избрише. Има ли ту ко да одговара за то што то није наплаћено. Од кад је то? Да ли одавно или од скора. То треба да се зна ко је крив, па да одговара, а не да се брише.

Што се тиче рачуноиспитача мислим да ћете то конкурсом лице тражити.

Председник. Што се тиче старих рачуна, сви сте чули да је то од 1875. године вересија. Она ће стајати дотле док недође

да се наплати или избрише. С тога кад овако одборско повереништво ставља у дужност суду да је пречисти, онда је дужност наша да у 1892 год. порадимо, да се то изврши; а ја ћу се старати да те старе го-рогане пречистим.

Мијајло Банковић. Ми као комисија предлажемо одбору да председник поради и шта се може да наплати или да осигура, а остало рашчисти.

Но ја би молио г. председника ако би могао да ми одговори, да ли је ико крив што је дозволио да буде таква вересија општинска која пропада. Има случајева оваких. Тамо стоји Урош Кнежевић хиљаду и неколико динара, на други 900 и неколико динара. Тај Урош има овде неко имање у биез Милошевој улици. То је имање прешло у треће руке и чини ми се да кредитори неће моћи измириги из имања. За што се то није на време наплатило. Општина кад прави калдрму поред чије куће она кредитира оно место где постоји калдрма и по мом мишљењу не одговара само лице чија је кућа, него зграда и оно место где је калдрма направљена. Мени се чини да су прегходници дужни били да воде рачун и да не допусте, да изгуби општина свој новац, који је могла да обезбеди.

Председник. Има много случајева где је општина ставила осигурање. Урошево имање знам да није још продато.

Гавра Бркић. Тамо стоји Радомир Рајић дугује 400 динара. Чујем да неће да плати, а општина неће да тражи што је тај човек на великом положају.

Председник. Није то. Него има још ствари које нису код судова расправљене. Има код полиције продаја и ми чим видимо одмах и наша потраживања пријављујемо. Наравно кад се почне пречишћавање да ће се тражити и од онога који је за општинске рачуне одговоран. У осталом то је доста прилична сума за шта заиста треба да се брине општина а и бринућемо се. За сад неможе се друкчије.

Мића Петровић. Г. Банковић је у неколико расветлио ову ствар. Сад треба и друго да промислимо и решење донесемо. Треба да ставимо општинском чиновништву у дужност, да чим се која калдрма и тротоар сврши, оно што падне на терет становника одмах га зове и наплати и ако немогне онда да се узме признаница и стави прибелешка. У будуће без овога да се не сме да ради. У општини нашој нису мали послови. Дакле треба учврстити један принцип.

Председник. Имам да изјавим да сам ја у овој ствари одмах пошао путем једним, који ујамчава сигурност примања општинских. Чим је што свршено, ми смо одмах правили обрачун, саслушавали сопственика и тражили наплату а ко није био кадар одмах да плати, ми смо му дозволили да одплатом дуг одужи. Што се старих рачуна тиче, ту већ није тако рађено и ми морамо сила јада видети докле до наплате дођемо. Ја сам наилазио у књигама заведене Јанка или Марка али нисам могао наћи акта, из којих бих се уверио колика су њихова права дуговања. Сад узимамо од свакога тако звану признаницу и наплата ће ићи сигурно и правилно. За стара дуговања, кажем вам да ће доста тешко ићи због оскудице података.

Мића Петровић. Ја немам шта против овога. Ја сам извештен од вас да узимате признанице, али претпоставимо случај да сам ја дужник општине на имање и кад сам

то имање продао ја нисам показао своје купцу колико има дуга општини. После неког времена ја по несрећи пострадам и општина од мене не може да наплати дуг а не може ни од купца мог имања јер није на њему осигуран а ја га опет при продаји имања нисам купцу казао. Кажите ми молим вас, ко би сад у овом случају платио општини дуг?

Председник. Кад се тапије преносе код суда на купце онда има ту извесне радње општинске власти, па том приликом она значи колико имање дугује општини за калдрму и т. д.

Мића Петровић. Г. Пироћанац кад је купио имање извесно, оно је у то доба било дужно за тротоар. Он није знао за то, јер тај је терет остао на првом притежаоцу, који је имање продао. Општина пак не могући од овога да наплати обраћа се г. Пироћанцу и тражи наплату, али он одбија то потраживање говорећи: ја сам купио имање с тротоаром и немам шта да платим. Да би се то избегло, ја мислим, да се одмах стави прибелешка на имање онима, који не би имали новаца да плате.

Председник. Господо, примате ли извештај како га је поднело повереништво, које сте ви одабрали? (Прима се).

Мата Јовановић. Господо, ми смо прегледали биланс, који је прочитан и мени је пало у очи да у њему нема једног огромног општинског имања, чиме је општина престављена знатно сиротнија но што је у ствари Ја нисам био прошле седнице овде, те да знам да ли има каквих објашњења у томе, али сам сад на брзу руку прибавио нешто података, те да макар и површно покажем одбору, колика је та имовина. У билансу општинском фигуришу, господо, и стварчице од мале вредности, фигурише инвентар покретности, али нема једне општинске имаовине, коју сваки види а то је наша калдрма београдска. Господо, по извештају, који имам у руци Београд има $\frac{7}{12}$ улица калдрмисаних, он има 60.000 километара улице и ја узимам да није већи колотраг што припада општини и што је калдрмисан него 10 метара а то чини 600.000 квадратних метара и кад рачунамо квадратни метар 2 и $2\frac{1}{2}$ динара, кад узмемо да има „Дубровачка“ улица и још неке коцкасту калдрму онда то преставља огромну цифру и наш би биланс престављао преко 600.000 динара више, кад би и та имовина била стављена.

Ја бих молио и председника и чланове комисије да ме обавесте о томе: за што је изостављена та непокретност општинска те није у инвентар и биланс увршћена? Коцкаста калдрма може да траје 15 и 20 година а ова друга обична калдрма 10 година. Тај капитал има да се амортизира али он је ту, он је у непокретном имању и има своје вредности, која треба да фигурише у билансу.

Председник. Ја налазим да је погрешно гледиште да се и калдрма друмови, ваздух и вода, бележе у имовину општинску. То су општа добра која су свима на услузи. По томе би било да се и савска обала и сви други путеви уведу у инвентар као општинска имаовина! Ја мислим да је такво гледиште погрешно и кад је образована комисија да попише општинско имање, онда је она пописала ону имаовину, која се свагда налази на расположењу саме општине, а то су: зграде, њиве, ливаде, кућице трошаринске, покретности по њима и т. д. Али да се и оно, куда ми пролазимо, оно што

је стављено на уживање целом грађанству, сматра као имаовина општинска од које треба да се води нарочити рачун, ја не налазим за оправдано. Имаовина је и Сава, јер ми ту захитамо воду па би можда и Саву требало узети у имаовину. То ме је руководило, кад је склапан инвентар да да кажем шта треба у њега да уђе. Сад ако ви мислите друкчије, кажите па ће се тако и урадити.

Мата Јовановић. Г. председник упоредује калдрму с водом и вели: да ни једно ни друго не треба увршћавати у општинску имаовину. Разлика је, господо, у томе. Вода нас ништа не кошта, нарочито савска а калдрма нас кошта: коцкаста по 18—22 динара од квадратног метра а обична по 10—12 динара. За саму дубровачку улицу потрошили смо око 100.000 динара. Ја не могу да се слажем с председником да, је ово излишно метати у биланс, јер налазим да је ово општинска имаовина.

Dr. Марко Лек. О калдрми нећу да говорим, али мени изгледа, да је у билансу вредност општ. имаовине у опште сувише ниско оцењена. Међутим сад кад општина намерава зајам да закључи, требало је општинску имаовину, која без сумње представља већу вредност од 5 милијуна динара, тачније оценити. У колико се сећам овде је било једном приликом говора да непокретна имаовина наше општине преставља вредност од преко 10 милиона динара.

• За сад напослетку може остати та ниска цена, али првом приликом треба је према фактичном стању поправити а сад би имало само то да се констатује, да је према поднесеном билансу општин. имаовина одвећ јевтино оцењена и да у ствари преставља много већу вредност (врло добро! тако и јесте).

Мика Банковић. Молим вас, господо. Кад је г. Мата Јовановић устао и казао да има да учини приметбе на биланс, ја сам очекивао, да ће да говори нешто друго а не о ономе, што је по мом мишљењу требао да говори тамо у комисији.

И ја мислим да треба београдска калдрма да уђе у биланс као имовина београдска. По његовом рачуну вредност калдрме излази на милион и 200 хиљ. динара. То је требао тамо да каже, а овде сам од њега очекивао да напомене да му фале два завештења: и то Вучића и Аце Радичевића.

Бока Новаковић. Ја ћу неколико речи да кажем о ономе што је г. Мата изнео, да и калдрма треба да уђе у инвентар. Господо, свака општина има свој атар, али све што је у атару не може да се сматра као такво општинско добро, којим би могла тако располагати, као што приватно лице може располагати својом имовином. Тако има имања која се имају ставити на уживање свим грађанима, а има и таквих којима може располагати као свако приватно лице. По мом мишљењу само имања последње природе имају ући у инвентар, а не и калдрма која подлежи уживању свију грађана и која с тога не може да постане предмет интабулације и прибелешке, а по томе ни предмет продаје за какви дуг. С тога не могу да се сложим са г. Матом о уношењу и оваквог имања у инвентар; већ ако се и о томе хоће да води какав списак, као што и треба да буде, онда нека то буде засебно као са имањем овакве природе.

Бока Димитријевић. На први мах изгледа, да г. Мата има право, али кад се

озбиљније и дубље човек размисли одмах се види, да нема право. Ту калдрму општина не може да задужи или да прода, а кад то не може онда таква имања не представљају више фактичну својину. По томе ја нисам за мишљење г. Матино.

Мина Банковић. Мени се чини да све оно на шта општина може да вуче приход, да је то имовина општинска, општина вуче приход на калдрму 170 хиљ. дин. Сад је друго питање како ће се то сматрати да ли може да заложити, као што је и држава заложила све приходе, па ником не пада на памет да мисли, да може однети српску државу или овде општину.

Мата Јовановић. Господо. Чули сте да је мало час речено овде, да нигде у свету нема тога, да се калдрма у инвентар уписује. Ја опет важем, да нигде у свету нема да се калдрма у инвентар и уписује као својина општинска. Нпр. потрошено је толико новаца за калдрмисање Душанове улице, па зар то нигде да се не упише.

Г. Бока Димитријевић вели, да оно, што се не може заложити, несме се у имовину ни записати. Господо. Дозволите да нећемо заложити школске скамје, иконе и др. намештај па смо ево те ствари завели у инвентар. Исто тако и калдрма, нарочито коцкаста, треба да се у инвентар уведе. Зна се колико може свака калдрма да траје. „За толико времена она ће се у инвентару општинском постепено амортизирати — рабатирати, — а тако исто ће се и у годишњим билансима општинска вредност показивати. И кад ми у инвентар записујемо сваку ситницу као што је пожарни прибор и др. потребе, које имају много краћи век трајања, налазим да би погрешили ако не би вредност калдрме у биланс ставили и ову поступно рабатирали.

Милош Трпковић. Ако се до сад водило у инвентар нека се води и у будуће а ако није, не треба ни од сад.

Мијајло Ђорђевић. Нема места да се калдрма уводи у инвентар, јер она укупана у земљу и то ће кроз извесни број година иструнути.

Бока Димитријевић. Ја ћу само неколико речи као против разлоге да наведем на говор г. Матино. Ми трошимо на поправку калдрме око 600 хиљ. динара. Ако би све то стављали у инвентар изашло би да општина има неколико милиона само од тога Међутим тако у ствари није. С тога је излишно и говорити даље о овој ствари (чује се: да се реши).

Филип Васиљевић. Ја мислим да општина толико исто права има да полаже на калдрму по средини као год кад би ја могао полагати права својине на ону калдрму што је пред мојом кућом. Ако је ово моја својина онда је и калдрма по средини општинска својина.

Андра Одавић. По моме мишљењу поводом истакнутог питања треба сваки од нас да буде на чисто с тим појмом: је ли калдрма чисто општинска својина или није. Што се мене тиче ја сам потпуно уверен да није општинска својина а да није ево и мало доказа.

Може ли општина калдрму да отуђи (не може) може ли неко за своје примање ставити забрану на калдрму (не може).

Док код чисте опш. својине то све може да буде.

Дакле као што се види г. Мата је страшно на погрешном путу кад неправилно раз-

лику у имању, на имање општинско којим општ. може потпуно располагати и на имања која су свачија и којим општина не може располагати.

Гласају противу предлога г. Матиног.

Мата Јовановић. Молим само да се објасним са г. Ђ. Димитријевићем Он каже ако би се и оправка калдрме стављала у инвентар, да би изашло огромно имање, које фактички не постоји.

Господо. Односно оправке калдрме овако стоји. Ако је извршена оправка калдрме, онда се $\frac{1}{2}$ уписује у инвентар, а остало амортизира. А шта ми сад радимо, ми нећемо да упишемо ни нову калдрму која нас кошта преко 100 хиљ динара, за што ао ја не знам. Да ло ћемо тим убити кредит општински?

Мика Банковић. Брат Андра Одавић истина као правник каже да не може општина калдрму да заложити итд. а ми као гејаци у томе проговоримо противно томе Општина има преко 150 хиљ. дин. прихода од калдрме. То је њена имовина. Ако не може калдрму да диже она за то прима приход и сад за што да се не може да стави забрана. Ја држим да може и суд то мора одобрити.

Љуба Јовановић. Погрешно је мислити да калдрма даје приход. Калдрмија је остао стари назив из онога времена кад се пролазак преко калдрме плаћао! Данас калдрма има други значај. Она је изложена јавној служби. У народним песмама стоји спомен да је Муса Кесеџија наплаћивао калдрму. То је предање о ономе како је некада било. Г. Банковић се смеје али ја га уверавам да је у целој Европи владало тако стање као што ја кажем и по томе незна зашто да се смеје.

Мика Банковић. Господо, зашто смо метули ове цеви водоводне; да ли су оне трајне и представљају ли оне капитал? Ја мислим да је и то један капитал, који треба да се појави у билансу.

А. Одавић. Г. Банковић у говору своје дотакао се мене и вели како му је чудно да ја као правник могу онако да мислим и онако да тврдим као што сам се мало пре изразио Г. Банковић пре но што је изјавио чуђење требао је да зна а ако као што сам вели Лајик није могао знати онда је требао неког другог запитати шта је право а шта својина и је ли право и својина једно исто. г. Банковић зна да општина наплаћује обалдину и многе неке друге аренде и онда по логици г. Банковића у инвентар имовине општ. треба да уђе и обада и све друге аренде и кад би се то учинило то би био један апсурд коме би се слатко насмејао сваки који би те видео.

У инвентар имовине општ. улази само својина општинска а не и право. Треба делити право од својине. Толико сам имао да одговорим г. Банковићу.

Председник. У овој ствари има подељених мишљења. Г. Мата и још неки налазе, да би калдрма требала да се упише у инвентар; а други тако не мисле. Најбоље је, да питање решимо поименичним гласањем: Ко је, дакле, за то, да се и калдрма упише у инвентар, тај ће казати за; а ко је за то, да се не упише, казаће: против.

После гласања гласало је 22 против, а 6 за, и по томе одбачен је предлог. Усвајате ли сад извештај ове комисије? (усвајамо)

А. Одавић. Бојећи се, да нам се питање о хлебу не изнесе на завршетку седнице, када будемо заморени и принуђени да идемо кући бојећи се велим да при таквим околностима ово овако важно питање непрекра се тако рећи преко колена, молим председништво да ми одговори да ли је спремно да изнесе сад пред одбор питање о хлебу и ако је, онда молим одбор да се сложи са мном да га одмах изнесе; није ли, пак спремно онда молим за реч, оћу да говорим о томе питању.

Председник. Ви бисте хтели да говорите преко реда о овоме питању? (Јесте) Је ли и одбор на то расположен? (Јесте). Онда изволте.

А. Одавић. Ја сам овако мотивисао моје питање. Ако је председништво спремно, да то питање изнесе вечерас на дневни ред, онда га молим да то одмах учини; и да нам саопшти ако какве податке о томе има, какви су и који су?

Председник. Ради решења тога питања ја сам спремно извештао о ценама, а постоји молба пекара, да се цена хлебу повиси. Ствар је сад до одбора, хоће ли ово питање узети одмах у претрес, пре него што се друга питања сврше. (Чује се: одмах — одмах).

А. Одавић. Господо, вама је свима врло добро познато, шта је Београд доживео. Сигуран сам да сте сви колико вас овде има добијали јуче и данас протесте од грађана који више који мање. Сваки се је чуђењем питао шта је ово, зашто Београд мора да вас да једе мекиње. И доиста овакав дрзак корак од стране наших фурунџија не само да је за протест но је за најстрожију осуду и поред свега тога у колико је мени познато. Суд општински није ништа предузео да том дрском кораку на пут стане но је сасвим мирно гледао и сигурно се смејао како грађани једу мекиње. Зато је ова немарноћа и небрига суда општинског такође за осуду. По моме мишљењу још јуче тим се је овакав лебац појавио требао се је цео општ. суд ставити у покрет, требао је најенергичније стати на супрот том кораку фурунџија, требао је показати да има и права и силе да такав акт најстрожије осуди и казни и то одма у његовом зачетку.

При свем томе што је суду врло добро познато да је у прошлој седници донешена цена лебу од сејаног брашна а не од брашна са мекињама. Суд је велим јуче мирно гледао како грађани због тога што је овај дрзак корак фурунџија изненада нашао дакле приморан силом околности једу лебац од мекиња. И зато питам како је суд смео да дозволи да се противно ради.

А сад ћу прећи на саму ствар. На питање зашто овакав лебац месе фурунџије одговарају да је цена мала и да не могу бољи лебац да дају.

И зато дозволите ми да изнесем неке податке, које сам покупио ради тога да се види да ли је садања цена лебу мала или није. Ја не сумњам, господо, да ви скоро сви знате, да је данас цена жита 18 дин. ли пре него што даље будем говорио моје лим председништво да ми каже каква је цена означена у податцима, што их има председништво? (Чује се: 18 — 10 динара)

(Свршиће се)

ВАНРЕДНИ САСТАНАКОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(ПО СТЕНОГРАФСКИМ БЕЛЕЖКАМА)

Држан 24. Новембра 1891. године у Београду.

(СВРШЕТАК)

М. Велизарић. Ја имам да кажем само односно величине помоћи. Кад потпомажемо друштво Св. Саве које има помоћ са свију страна, кад дајемо за штипендију Вука Караџића, треба да дамо и овде, али не 500 дин. како је г. Капетановић предложио но бар 1000 тим пре што су позване и друге општине у Србији да ту ствар припомогну па и ми треба да примером веће дарожљивости овима предходимо.

Оволику помоћ треба дати још и са тога разлога што друштво намерава подићи на вуцел повећу зграду а за то треба повећег капитала који се може прибрати само ако буде доста и богатих прилога.

За то ја мислим да ставимо у буџет помоћ од 1000 дин. и да та помоћ буде стална као што је она за благодетеља Вука Караџића.

Коста Главинић. Види се да ми сви разумемо целу на коју се даје. Г. Капетановић је изнео главни разлог Сваки од нас зна, како наши сиромашни великошколци живе, па да би се то колико толико поправило. мисли се да се подигне зграда, где ће имати бар стан, а да не спавају по бурдељима. Општина треба у овакој ствари да предлаже својом помоћу, и да одреди једну цифру од хиљаду динара као сталну помоћ онако исто, као што то чини „Св. Сави“ а и доцније одбори који нас заменили буду држим, да неће имати мање увиђаности од нас, према једној овакој ствари.

Председник. Дозволте ми, господо, да вам прво захвалим на тако лепом одзиву. Помажући сиромашне ђаке, ви помажете и подижете будућу узданицу нашу и радећи тако ви чините велико добро. Добри људи чине својим прилозима велика добра отаџбини. Ја сам чуо, како од самих завештања појединих добротвора има читав универзитет, који се од тога издржава.

Усваја ли дакле одбор ову помоћ у 1000 дин. као сталну? (Усваја се једногласно.)

Сад да пођемо даље.

На зидање дорћолске цркве 5000 дин.

Познато вам је, господо, да је услед регулације црква дорћолска порушена и по предлогу г. Николе Р. Поповића одбор је решио, да се у буџету стави једна цифра сваке године ради олакшања цифре која ће се утрошити за цркву. Та ће се црква подићи на оном плацу где је била „Сакачесма“.

Ја вас молим да одобрите ову цифру, те да се та партија олакша доцније, а и да се може радити око спреме зај посао.

Марко Велизарић. Тај плац није правилан ту треба нешто одузети од крајева а нешто додати па направити правилан плац — не треба нивелисати, изнети сувишну земљу и спремити све што треба те да се може приступити грађењу. Ето за такве потребе имало би се одобрити 5000 дин.

М. Капетановић. Мислим да је незгодно да овако велику суму ставимо за зидање цркве. Кад дође време онда треба тражити ту потребну суму. Ова пак сума од 8000 дин. биће ништавна према суми коју ће коштати црква. Кад ће морати општина да нађе тада, после неколико година, средстава

за грађење цркве, најбоље је да и ово сад не улази у фонд него, нека се чека па од једном набави цела потребна нам сума.

Што каже г. Велизарић да је плац неправилан и да ће требати докупљивања и т. д. то не стоји. Плац је довољно велики и треба само да се регулише али докупљивати није потребно.

К. Главинић. И незгодно је и жалосно је, господо, да један знатан део вароши остане без своје богомоље. Дунавски крај својим приватним сретствима и прилозима подигао је био себи богомољу. Та богомоља могла је можда још неко време да издржи, али да би се омогућило извршење регулације, она је порушена. Кад је то извршено по захтеву општине, општина је дужна да подигне другу на време а не кад било. Да би се дало доказа грађанима дорћолског краја да општинска управа води рачуна о својој обећању: да ће место порушене цркве подићи нову, ми смо дужни да ставимо извесну суму у буџет, која ће кроз две-три године бити од 15 до 20 хиљ. дин. После тога могао би недостајући рест од 50—60 хиљада и позајмити па направити ваљану цркву.

Ми, рецимо, не морамо подићи цркву одма, или за годину-две, али треба да створимо могућност да је можемо направити макар и кроз десетак година.

Председник. По броју пријављених одборника за говор, ја видим да се ово питање поклања од стране одбора довољна пажња и да је питање само око тога како да се намири потреба — од једном или у више пута. Ја ћу ди вас подсетим на оно што сте ви исти решили пре некога времена у одбору да се тај плац црквени узме за школску потребу а том приликом сте решили да се код „сакачесме“ подигне нова црква место порушене. То решење ваше треба и да се одржи. Неиспуњењем обећања, неизвршењем решења, не сме се никако омаловажити општинско представништво. Ако где треба да има одлука свога дејства, треба да га има овде, јер ја сам на основу те одлуке ишао г. Митрополиту и молио га да одобри рушење, које одобравање он даје по закону о цркв. властима. Он је то и одобрио пошто сам му изјавио да је општинско представништво решило да место порушене гради другу цркву на ономе другоме месту. Казао сам још том приликом да му ја дајем моју реч као председник општине да ћу настојати да представништво општине изврши своју одлуку.

Сад вас молим да одобрите у буџету једну цифру из које би се могли исплаћивати претходни радови те да се до времена подизања цркве има све припремљено. Оно што би претекло од исплате тих радова, имало би да се допуњује за другу годину и да се споји са цифром која би се за другу и трећу годину одредила.

Молим вас поново да водите рачуна о својој речи и да одредите извесан кредит за припремне радове око подизања цркве.

М. Капетановић. То је оно што је најтеже. Са колико да откупимо нашу реч. Колико ће за цркву да да општина?

Ако хоћемо да буде онаква, као што је била то можемо сад одмах направити и са мањом цифром, али тако није. Ми хоћемо да направимо бољу што ће коштати 50-60 хиљ. динара и кад је тако онда треба да ставимо ако не већу а оно ову цифру од 5000 дин, те да може послужити за предходне радове.

Коста Главинић. Мени изгледа да би нека госнола одборници хтели да раде онако, како су радили многи наши предходници.

Има много општанских потреба које нећу рећати — које су могле бити до сад већ подмирене само да су пређашњи одбори у своје време, стављали сваке године у буџет по извесну суму на име подмирења тих потреба. То, што су у 5000. динара мало и што треба много већа сума то треба да нас руководи те да не стављамо у буџет за ову годину ништа. Ми ове године можемо на ту потребу да одвојимо 5000. дин. па толику суму и ставимо у буџет, а до године, ако нам прилике дозволе можемо ставити и 30 хиљ., а треће 40 хиљ. и т. д. Зашто да и за ово тражимо зајам. Има вазда других потреба, које морамо зајмом подмити. Хоће ли доћи после нас један Др. Владан па потрошити, то ми не можемо да размисљамо овде. Наши треба да оставимо ту цифру од 5 хиљада на нивелисање плаца и грађење плана и других ситних припрема. С тим само да се одобри ова цифра.

Бока Новаковић. Кад год се прави буџет за идућу годину увек се погледа на потребе, које се имају извршити те године; а никако и за више година. Овако одобривати у буџету цифре за више година врло је незгодно и кад би се то учинило, може наступити случај, да све суме отиду на те фондове а да се не могу измити најужније потребе. С тога ја нисам за то, да се такве суме остављају за будуће године. А кад дође време да се подигне црква, онда ће се општина посгарати за извор одкуд да измири потребу.

Сем тога и с друге стране нема томе места, јер ми као одборници можемо то сад решити, а сутра кад дођу други могу то да одбаце.

Ако стоји доиста та потреба, да се дати плац за цркву регулише и уреди како ваља, онда само за то, нек се одреди цифра.

Лаза Дашиковић. Моје је мишљење или да се одреди повећа цифра за зидање цркве, па да се задовоље грађани тога краја. или да се не одређује ништа сада, но кад се зида, да се учини зајам ако не будемо имали новаца.

Р. Драговић. Ми сви знамо колико је трговина за нас важна, а знамо и то да ништа нисмо учинили за уређење пијаца. За то вас молим да ставите цифру од 20000 дин. у буџет те да се ово оствари.

Председник. Прошлог пута ми смо казали да се предлог г. Мати остварује из партије не предвиђени трошкови а ја сам том приликом рекао да ћу гледати да се с директором жељезнице споразумем о цени превозних средстава па ћу ретерисати оферу колико ће то да кошта.

Мата Јовановић. Прошле седнице ја сам предложио да се стави у буџет позиција од 15 — 20.000 дин. за насипање онога дела баре који је намењен за извозну трговину за житарски и шљиварски трг. То пијачно питање покретано је више пута и једна комисија радила је на томе дуже времена па је поднела један пројекат из кога сте могли видети да је неопходно потребно да се један део баре насипе. Ја сам тај предлог изнео прошли пут и по њему је одлучено да се идуће седнице реши. Ја га дакле на основу те ваше одлуке и покрећем понова. Ви сви увиђате да је ово питање хитне природе, ви сте чули и начин

на који сам ја мислио да га што пре свршимо. Ако се дакле сад реши ствар, председништво ће моћи да преговара с дирекцијом жељезничком, те да нам она изврши насипање онда кад наступи тако звана мртва сезона железничка т. ј. доба кад има најмање саобраћаја.

Повољно решење тога питања чиниће част овоме одбору, далеко већу но ма која позиција коју смо до сад у буџет унели. Господо питање о уређењу пијаца, то је питање које стоји у најтешњој вези с питањем о будућности ове вароши. Ви видите да Београд обилази трговина те по томе наша је највећа дужност да се постарамо да је привучемо овамо те да и она послужи као моћна полуга за унапређење вароши.

Председник. Мало час ја сам вам напоменуо да је прошлог пута решено да се овај рад исплаћује из непредвиђених трошкова. Нарочиту суму нисмо одређивали с тога што смо се бојали да не направимо у буџету дефицит и што смо се прибојавали да нам неће недостати средстава за подмирење других позиција. Са тога је и остављено да се ова потреба по могућству задовољи из непредвиђених потреба. Тиме би се извесно у многоме задовољила та потреба коју г. Мата представља и која и вама свима лежи на срцу. Поред мало поменутог, разлога, и ово је био узрок те кредит нарочит нисмо одобрили.

Б. Новаковић. Г. Мата изнео је живу потребу о овоме. Та потреба која се предвиђа, не може да се подмири из непредвиђеног кредита него ваља за њу одредити нарочиту суму.

Због тога дакле што је ово потреба која се предвиђа, ја сам мњења да треба и у буџету да предвидимо кредит из кога ћемо је подмирити. По моме мњењу требало би за ову цел стаавити 15—20.000 дин.

Р. Драговић. И ако смо прошлог пута решили онако како г. Председник каже, ја опет мислим да би то решење требали да променимо јер ми добро знамо да из партије на непредвиђене трошкове ми нисмо ни до сад ама ни 10 пара дали на потребе трговине, па их нећемо ни сад моћи узети. С тога нека се предвиди у буџету једна цифра па чист посао.

К. Главинић. Господо, сви ви па и ја, налазимо да је ово питање врло важно за интересе општине вароши Београда. Питање о попуни баре венеције озбиљно се покрене још од 1882 године. И за то само што се увек хоће много, што се хоће да наспе цео простор, оно остаје не свршено и непочето. Чак није попуњен ни онај мали простор потребан да се пијаца измести са мале пијаце која је за њу и сувише тескобна.

Да се не би сумњало да ли ће се и колико моћи да да за ову потребу из непредвиђеног кредита, ја сам мњења да ставимо овде нарочиту цифру 20 — 30.000 дин. па да се из ње плаћа насипање онога дела баре које је намењен за трг.

Кад се стави овако засебна позиција у буџету, онда ма које било представништво општине, мораће ту одобрену суму да употреби оно на шта је намењена, а кад би се очекивало на ванр. кредит, ко зна колико би смо отуда могли добити.

На послетку, имам да приметим: да нисам био на прошлом састанку кад је г. Мата изнео овај предлог, а да сам био, ја би га и онда исто овако потпомагао као и сада.

Председник. Молим вас да оставимо ово па да саберемо цифру и према цифри укупној да се крећемо. У овом питању морамо се управљати по приходима; и према томе одредити цифру, која ће за ову потребу моћи да се употреби.

Мата Јовановић. Господо. Ово је једна од преко нужних потреба и кад је тако нужна да је ставимоу 20 хиљ. динара нарочито за насипање баре. Сад ће у толико бити мања партија за непредвиђене трошкове. Ваљда може из буџета који износи преко милион дин. да се одвоји 20 хиљ. дин. те да се уради нешто у интересу трговине Није право толики буџет да се потроши на редовне потребе а за трговину од које живи ова варош, да не буде ништа.

Г. Председник рече, да за насипање баре треба 100 хиљ. динара. Ја нисам тражио насипање целе баре венеције, него само један мали део где ће бити житарска пијаца. Питање је ово судбоносно за Београд и држим да несме изостати, да се насипање врши за неколико година, као што би то хтео г. Чађевић. Држим да то неће бити понижење за нас ако се бринемо за трговину. (Чује се: какво понижење. Сви смо за то да се стави цифра на ту цел).

Председник. Пристајете ли да се још говори и да се стави у буџет.

Марко Велизарић. Треба прво видети шта остаје преко трошкова. Јер рецимо да одобримо 20 хиљ. дин. па после сумирамо приход и расход па остане само 10 хиљ. дин. прихода шта ћемо тада радити са дефицитом?

С тога сам да се прво види колико ће по свршеном буџету остати прихода па онда из суме што преостаје одреди цифра за насипање баре, и у том случају пристао би да сав вишак одредимо за насипање баре.

Раденко Драгојевић. Ово парче баре стоји на таквом месту да нико лично није заинтересован непосредно, него се ради у опште за београдску трговину — дакле за све. Према томе ма се и прирезом то извршило, нико неће имати права да нам пребаца.

Председник. Ми сви желимо то што предлаже г. Мата, а не само он, само се разликујемо у начину како да се то изврши (Тако је).

Ево ја ћу ставити на гласање овако: Ко је за то, да се стави извесна сума за насипање тога дела баре нека гласа „за“ а ко је за то да се неставља у буџет, него да се из опште суме та потреба измири, гласаће „против“

Дакле са 14 против 5 решено јо да се унесе у буџет. Сад изволте одредити цифру.

Мата Јовановић. Ја предлажем 20000 д.

Председник. Боље би било да се неодређује оволика цифра док се не види из сумирања, јер може бити да ће остатак бити повећи и онда би могли за ову цел одредити и већу цифру од 20 хиљ. динара.

Коста Главинић. Ја пристајем да ово одређивање цифре оставимо док се буџет не сабере.

Председник. Па одобрите да ставимо 20 хиљ. онда кад сумирамо. Ја мислим да је боље после па можда ће моћи и више да се стави.

Мата Јовановић. Ја нисам тражио више од 20 хиљ. и кад председник пристаје да се стави толико онда молим да се ово сад одмах одобрим.

Председник. Али ја мислим да оста-

вимо и већу цифру, јер није ту само насипање, него треба и она вода да се спроведе.

Мата Јовановић. Ако треба више за остало, то се може накнадити из партије за непредвиђене потребе те да се и вода спроведе. А ја за сад тражим само за насипање 20 хиљ. и молим да то одобрите.

Председник. Насипање баре стоји у тесној вези са одвођењем воде, без тога неможе да се мрдне лопатом. Ја сам са инспектором санитета ишо на место и видео да се не да то насипати без овога.

С тога је опет боље да оставимо цифру за доцније

Раденко Драгојевић. Заиста стоје те потребе о којима помиње г. председник. Но ово што тражи г. Мата односи се на онај простор између кантара.

Председник. Па добро. Усваја ли одбор да се мете 20 хиљ. динара? (Усваја)

Јован Станковић. Ту треба да се напише: За насипање и прављење канала 20 хиљ. динара.

Коста Главинић. Немојмо тако да говоримо. Овде је тражено 20 хиљ. само за насипање баре, а даље стоји партија од 6000 дин. за прављење ђуприја и канала и из ове ће се партије правити канал.

Председник. Добро. Онда овако да гласи: На насипање једног дела баре за житарски трг. Обе ове партије да иду тамо у грађевинарски одељак.

Љуба Јовановић. Г. Главинић помену 6000 дин. за ђуприје и канале. Ви треба господо да знате да ни су направљени канали у видинској улици.

Коста Главинић. Ако је тако, онда је та цифра уштеђена у прошлој години.

Председник. Свршено је то, сад има друго. Имамо једну хитну ствар о повећању ноћних стражара Управа в. Београда тражи то повећање макар само за Дец. месец због дугих ноћи и мочарног времена, па ма доцније и неповећали. Молим вас да одобрите то повећање.

К. Главинић. Ја неznam како би се то могло пред контролом правдати да из кредита за идућу, подмирујемо потребе ове године. Друго: мени се чини да ми и данас имамо приличан број стражара али они нису на своје послу. Има их више од 10 који чувају специјално имања и личности посланика страних сила и на то би требала управа да одреди жандаре.

Председник. Патролције имају своје одређене линије и они се тако распоређују на службу. Ако обраћају пажње и на зграде посланства и то чине по дужности. И да би они могли да буду над личном и имовном сигурношћу грађана и на ове дуге ноћи, управник вароши молио је да се за сад повећа њихов број. Ја мислим да би се то могло учинити на рачун одобреног кредита за идућу годину с тим, да се у толико у идућој години уштеди на стражарима у месецима кад су кратке ноћи.

Мата Јовановић. Г. Председник тражи нешто што не би могло да буде. Тражи да ми аконтирамо од буџета за идућу годину. То несме бити. А могло би се, ако се за добро налази, узети више стражара на рачун ово годишњег буџета. То би се дало правдати.

Председник. Сво се питање најзад своди на то: имамо ли довољно стражара и да ли их требамо још бар док су овако дуге ноћи То да решимо прво а после можемо их платити ако хоћете и из овогодишњег буџета.

К. Главинић. Ја сам напоменуо да ноћни стражари чувају искључиво конзулате и посланства. Њих има око десет, толико се и ноћних стражара тамо употреби. Најбоље би било кад би се на ту дужност ређали жандарми који и тако немају ни 8 сати рада дневно.

Кад би се такав распоред учинио мало би још стражара било потребно.

Председник. Управник каже да је све жандарме распоредио по надлештвима и службама и нема их више на расположењу но што је неопходно. Са тога они траже помоћ. Доцније кад буду краће ноћи, он ће, вели, свести и сам број стражара на мањи.

Ја вас молим дакле да одобрите повећање.

А. Одавић. Ја не могу пристати на то да се потребе ове године, подмирују из кредита идуће године. Друго. Ја и кад бих хтео да гласам да се садања потреба подмири, према захтеву управином, ја не бих по досадањој пракси могао веровати да ће управа одржати реч и да ће тај већи број стражара који би сад добила, смањити доцније кад буду краће ноћи.

И. Цветановић. Пошто се ово повећање тражи због веће личне и имовне безбедности, ја сам за то да се одобри с тим да се вишак стражара плаћа од неутрошених партија за ову годину.

Б. Новаковић. Управа вароши има права да тражи повећање броја ноћних стражара и ако јој ми то не учинимо, он има права да их узме и да их стави нама на плату.

И ја нисам мњења да са аконтира за 1892. годину, него нека се нађе нарочита сума за ову годину.

Председник. Ја вас молим да одобрите 1200 дин. из уштеде овогодишњег буџета (одобравамо).

Састанак је трајао до 12 и по часова.

Држан 25. Новембра 1891. год. у Веограду.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао Председник општине Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника, да се може радити, то отварај одборску седницу и молим да саслушате записник прошлог састанка. (Секретар прочита.)

Ово је дакле записник свију буџетских позиција, које су до сад решене.

Има ли ко шта да примети само на записник? (Нема.)

Дакле усваја ли одбор записник? (Усваја.)

Андре Одавић. Ми смо имали прилике да узимамо у разне комисије за општинске послове и људе из грађанства, који нису одборници. Ти људи улазе у комисије и раде, а ништа у буџету нема да им се може платити јер није право да толике грдне радове раде бесплатно. С тога би ја предложио, да се метне у буџет једна цифра за ову годину.

Председник. Као што сте чули предлог је да се за ове нечланове одбора одреди једна цифра у буџету за идућу годину.

Има ли ко шта против тога?

Милутин Марковић. Овај предлог могао би се усвојити према пракци да се многи послови плаћају. Али пошто има врло много комисија држим да не би били у стању

исплатити све те комисије. А кад би се узело да се плаћа само онима, који неприпадају одбору, онда то неби било право. С тога је праведно да раде и они бесплатно, као што раде и остали чланови одбора; и према томе моје је мишљење да се овај предлог неможе усвојити.

М. Капетановић. По моме мишљењу предлог је г. Одавића уместан, јер није право да људи раде толике грдне стручне послове за општину, поред својих редовних дужности, па да се за то ништа неплати.

Соломон Азриел. Никако немогу да усвојим предлог г. Одавића, јер кад су одборници осуђени да раде бесплатно по 2. године општинске послове нека раде и ти људи, што нису одборници, и они имају моралну дужност као и сви остали грађани.

Мата Јовановић. Лепа је мисао г. Андре Одавића да се одреди једна позиција у буџету из које се могу плаћати поједини стручни људи за радове општинске те да се боље одзивају позиву општине. Али кад се узме у обзир да одборници општински сем седница, које као што видите има редовно недељно по 2—3, раде и по разним комисијама бесплатно, онда држим да патриотизам грађанства захтева, да и они бесплатно помажу општину саветом својим у радовима општинским. С тога ни сам рад да се у буџету одређује цифра ради тога.

Међутим ако наступи кад случај да општина мора па неко стручно лице да ангажује за своје послове, ту се и досад одређивала награда таквим људима.

С тога сам да се неодређује цифра у буџету ради ове цели.

Председник. Мени се чини да би овај предлог могао да вреди у извесним случајима. Н пр. Узели смо једног инжињера да нам извесан посао изради нпр. у комисији за елект. осветљење и он је све те послове на наш позив вршио врло добро. Сем тога, има и даље много послова Зар није праведно платити што тим људима за толике грдне послове.

Доста и ово што каже г. Милутин има свог разлога, јер кад се за те комисије плаћају људи који нису одборници, за што да се изузму и одборници, који раде редовно сваки дан по комисијама.

Дакле нешто би требало по овом предлогу учинити и ако одбор налази да је праведно и има средства на расположењу може ставити једну цифру.

Бока Новаковић. Ја мислим баш и кад би се гласањем дозволило ово што предлаже г. Одавић, да би то врло незгодно било, пошто су комисије чешће и оне би однеле цео буџет. Поједини грађани треба да раде општинске послове и бесплатно изузимајући само оне стручне послове за које треба нарочито знање и особити посао, где су потребни нарочито вешта лица и које за то треба платити. Да се комисијама што плаћа то неможе да се усвоји.

Соломон Азриел. Овај предлог г. Одавића је нов, и неможе се у овој седници решити, јер нема ни иначе довољан број одборника за решавање.

Милутин Марковић. Молим вас да кажем 2—3 речи.

Ако би се узело, да се даје награда строго стручним људима за поједине послове ипак не треба стављати то у буџету јер се то може особено решити онда кад тај случај наступи.

Ако би се на све комисије распрострео

овај предлог да им се плаћа, то би изнело 30—50 хиљ. динара то је за општину тешко издржати према средствима, којима располаже, а после за толике цифре ми немамо ни нужног одобрења од надзорне власти. Дакле нема места овом предлогу.

Раденко Драгојевић. Нема смисла одређивати у буџету цифру за комисије с тога, што је сваки дужан општинске редовне послове свршавати бесплатно а кад наступе послови стручни, то се зна да ти трошкови иду на рачун зајма и сви стручњаци, које мора општини платити платиће се из тога зајма.

С тога нисам да се одређује сума за комисије.

Андре Одавић. Кад нећете онда ја одустајем од мога предлога.

Председник. Кад предлагач одустаје од предлога, онда се с тим свршава ствар.

Сад су на реду особени буџети. На првом месту је гробљански буџет.

Ви знате да се у општини води тако звана гробљанска каса због новог гробља и ту има и прихода и расхода.

Досад то није уношено у буџет и могло се мислити, да се незна шта се по томе ради. Сад ми хоћемо да ставимо у буџет. Изволте чути. (Њиговоћа чита *)

Мата Јовановић. Да ли општина има рачуна да држи тамо у служби зидаре под платом и да ли неби било боље звати зидара кад треба и платити му по такси или како се угоди.

Ако ово не морају бити стална места по правилу, ја бих био мњења да се изоставе и гробнице да се зидају лицитацијом.

Председник. Што се тиче питања: да ли је боље радити у режији или лицитацијом гробнице, о томе је имала да размисли једна комисија. Она је свршила свој рад, поднела је одбору извештај који је он усвојио. У томе је извештају предвиђено и ово грађење гробница и казано је: да би тај посао јевтиније коштао општину ако би се дао лицитацијом. Према томе ја сам и обуставио зидање гробница још од летос него је само довршено оно што је почето било. За годину 1892 то ће мњење комисије и одборска одлука, бити у свему меродавни за радове на гробљу. Ово је чини ми се по правилу да се држе на гробљу два зидара и ја вас молим да овај кредит одобрите: (одобрава се).

Милутин Марковић. Да ли су досадањи рачуни гробљанске касе слати глав. контроли? Ако нису за што? Сума прелази цифру која би могла бити не контролисана од глав. контроле.

Председник. То питање о рачунима гробљанске касе скоро је занимало одбор. Према мишљењима одборника ја сам руковођу касе саопштио на потпис шта има да уради. Он ми је у разговору казао: да рачуни нису слати ником нити их је ко прегледао. Од кад он рукује њима, они су склопљени. Ја сам му рекао: па поднесите ми написмени реферат о томе, но он то није до сад учинио.

Мил. Марковић. Раније решено је у одбору да се ти рачуни што пре доведу у ред и ако је руковођу потребна каква помоћ, речено је да му се и та да само да се сврше и стари и нови рачуни, па пошто се и овде прегледају пошљу главној контроли. Држим да је према томе требало урадити иначе има се дотични узети на одговор за то.

*) Буџет ће се штампати засебно.

Председник. Ја вам кажем да сам извршио оно што је одбор решио и казао сам вам шта је урађено. Сад је узме да одлучите шта ћемо даље.

Бока Новаковић. Нико по закону не може да изузме рачунополагача од склопа рачуна па ни ми овога. Рачуни морају да се склопе и за ову и за прошле године и ко то не буде хтео учинити, учиниће власт о његовоме трошку.

М. Марковић. Правила о уређењу гробља постала су закон и по томе правилу образована је као нека врста фонда а о свима фондовима па дакле и о овоме морају се рачуни подносити глав. контроли.

М. Јовановић. Кад је била реч о плати благајника од 1000 дин. речено је да он по закону врши дужност руковаоца касе и ми смо му плату одобрили. Кад је дакле плата по закону, онда је по закону и дужност руковаоцу да води, склопи и поднесе на преглед рачуне о своме руковању касом.

Сматрам дакле да је председник у праву да учини све што је погребно те да се ти рачуни доведу у ред.

Да ми пак нарочито платимо неко лице које би склапало рачуне, а да имамо већ плаћено, то нити би било право ни законито.

Гавра Бркић. Ја сам хтео да говорим у прилог тога што је Мата говорио. Јер толико смо пута говорили о гробљанској каси па нисмо никад ништа учинили. То значи „појео вук магарца“ или како је ко хтео онако је и урадио па ником ни хесана ни рачуна.

Предходник садањег благајника предао је овоме што је хтео. што му се свидело, па би и овај хтео то исто да учини.

Ја мислим да је рачунополагач дужан да даје рачуна о своме раду и ако што крије треба га уватити а ако рачун не полаже треба га на то принудити.

Председник. Практичан успех од овога говора био би у томе: да ја узем човека који ће те рачуне склопити па рачун руковаоца касе па онда од њих да се тражи накнада.

Ја мислим да се друго што и не може?

Мата Јовановић. Ја мислим да би било прво у реду да председништво позове дотичне рачунополагаче да сами то ураде, па ако неће, онда да се узму други на њихов трошак.

Председник. Мало час сам споменуо и казао да сам саопштио решење одбора на писмено и то писмено имам у својим рукама, па ипак није урадио. Ја не знам шта ћу друго сем да се гушамо.

Мата Јовановић. То је лепо што имате на писмено у рукама, али овакав је ред. треба им оставити рок да за толико и толико дана склопе рачун и казати им, ако то не учине, да ће се на њихов трошак узети други; па по истеку рока ако не учине, да се одреде други.

Милутин Марковић. Овде има више рачунополагача. То што је споменуо г. Мата треба да се примени и на остале. Свакоме да се одреди рок решењем, па ако то не учини да се на њихов трошак узму други. Ово треба што пре да се учини, јер су велики приходи, па треба дати рачуна надзорној власти.

Одбор треба да донесе оваку одлуку: да се у најкраћем року наложи рачунополагачима да поднесе склопљене рачуне, како се могу дати на преглед глав. контроли. Рок да им се одреди — па ако у том року

не учине да се одреди други на њихов трошак.

Председник. Усваја ли одбор овако? (Усваја).

С тим је свршен буџет гробљанске касе.

Сад је на реду буџет општинске трошарине.

Ми смо за 1891. годину склопили рачуне и ако нема још година дана. Чујте. (Књиговођа чита)

„Приход 600 хиљ. динара.“

Да ли ће тај приход бити доцније већи то се незна. Рачуна се да неће подбацити.

Соломон Азријел. Ја сам имао прилике да прегледам рачуне трошаринске управе и видео сам да је за 3 месеца ушло прихода до 127 хиљ. Према томе рачунам да не може да се стави за годину 600 хиљ. већ 500 хиљ. динара. Држим да неће изићи 600 хиљ.

Председник. Сем тога што се помиње имам да приметим још и ово што није могло ући у тромесечни рачун и ово што има много трошаринског еспапа, који је унесен на сместиште па се још не може да представи у облик новца, него стоји и чека. Ми смо дакле од прилике мислили да ће бити 600 хиљ. и толико предвидели.

Усваја ли одбор овај приход. (Усваја). Сад изволте чути расход. (Књиговођа чита)

„Плата управника 4800 динара“.

Милутин Марковић. Молим вас ову цифру прихода од 600 хиљ. дин. да повећамо, пошто ће приход бити већи те да не би ова цифра утицала неповољно на закључење уговора о зајму.

Андра Одавић. Ја сам се разговарао са г. Соломоном и он каже, онда, кад је прегледао рачуне, није подлежало трошарини млеко. У колико сам ја као члан буџетске комисије видео предложио би да буде чистог прихода 600 хиљ. дин.

Председник. Могу вам опет казати, да ми је управник трошарине казао, да је мало предвиђено 600 хиљ. дин. Извесно у идућој години биће више с тога, што се у првој години морало разних сукоба расправити, а после многи у то доба имали су свега па нису набављали, а у идућој години мораће, те ће потоме морати и већи приход бити.

Сад ви ако налазите, да је мало предвиђено ви кажите више, јер доста је мало предвиђено. (Чује се: нека буде 750 хиљ. бруто прихода).

Прима ли се ова цифра прихода бруто? (Прима се). Добро, онда је приход од трошарине бруто 750 хиљ. дин.

Један је нудио, али не мени лично 950 хиљ. динара па да му се да за три године трошарински приход под закуп. Те по томе ја не знам да ли је то у истини да може да донесе приход од 950 хиљ. дин.

Сад да пређемо на расход.

„Плата управнику 4800 дин.“

Андра Одавић. Ја нисам био у тој седници кад се решавало о плати управниковој — те с тога нисам има прилике да ову цифру заокружим. — С тога овде у одбору предлагем да плата управнику трошарине буде 5000 дин. и држим ко год зна силне послове његове, да неће бити противан овоме. (Чује се: Доста је).

Марко Велизарић. Да ли управник има штогод на коња. (Нема, али има коњ храну у општини). Добро ја пристајем на предлог Одавића, јер кад добро награђемо управника осигураћемо тиме и наше општинске интересе, јер ће се за њих више заузети.

Јован Станковић. Кад се покаже, онда ћемо му и дати.

Раденко Драгојевић. Кад су њему једино поверени сви приходи трошарински, онда му треба и платити добро. Гладан човек неће да ради. Спрам онога силнога рада и ја држим да је мало плаћен.

А. Одавић. Ви ће те се сетити кад смо одређивали први пут плату управнику, да је онда бивши председник казао, да ћемо му идуће године насигурно плату повисити. Господо ко није имао прилике да отиде да види, какве послове тај управник има и како се то све у књиге уводи, тај не може да верује, како он то све савлађује. Верујте да за све те послове није награђен.

Мата Јовановић. Господо, није велика сума 200 дин. Кад се већ о томе поведе реч неби било ни лепо, да му се не да, (Чује се: да се повиси). Ја мислим да примом овај предлог Одавића акламацијом.

Коста Б. Михајловић. Кад би управнику одобрили 200 дин. повишице, онда би требало и свима осталим по нешто повисити, који такође међу главу у торбу, ва тајући кријумчаре. С тога би био мишљења да остане за ову годину овако, па идуће године да се повиси.

Милутин Марковић. На првом је месту управник коме треба повисити плату без икаквог говора. Ја би желио, да он унапреди ту трошарину тако јако, па да му сваке године повишава одбор плату по хиљаду динара без ичије иницијативе. За ове друге за које каже г. Коста имаћемо прилике доцније да то учинимо, а сад рачунам да је праведно да се управнику предложена повишица да.

Соломон Азријел. Ја мислим да је осталима повећала плату сама комисија (јесте скоро), онда нека се овоме да „на забројавање“ 200 дин. а плата нека му остане досадања. (Чује се: да се повећа на 5000 дин.

Председник. Усваја ли се повишица од 4800 на 5000 дин. (усваја).

Изволте сад чути неколико акта трошаринске управе.

Прво о петролеуму. Овадњи трговац Евгеније Чоловић лиферије петролеум министарству нар. привреде па моли да се ослободи трошарине за то што је он раније уговор закључио него што је трошарина промењена. Управник трошарине дао је овако мњење: (Секретар чита мњење по коме би од Јевгенија требало наплати по 2 динара ча 100 кила пошто је он раније уговор закључио — по старој јестинијој тарифи. О томе се и уговор прилаже).

К. Б. Мијајловић. Ја се опомињем да је још једанпут била та молба на решавање пред нама. Кад би одобрили Чоловићу онда би морали да одобримо и свима другим лиферантима за касарне и за остале заводе.

Председник. Он не тражи да се са свим ослободи него да плати по тарифи вредној кад је робу лиферовао.

Управа мисли да би му требало учинити по молби из разлога које сте чули.

Мата Јовановић. Једанпут је ова ствар била овде и он је одбијен од тражења. Он је сад модифицирао то своје тражење али ја мислим да нема места да се то тражење узима понова у решавање (Одобравање).

Председник. Дакле одбацује се? (тако је)

Сад изволте чути другу једну ствар. Као што знате агент руског друштва кнеза Гагарина има резервоар петролеума из

кога се точи петролеум и по вароши распродаје. Он се обратио управи трошаринској једним писмом у коме тражи да се с њиме регулише то плаћање трошарине на лакши начин. Управник трошарине налази једну тешкоћу за задовољење захтева и спомиње је Има, вели он, петролеума који се у особеним судовима доноси на које се не може да наплати оно што се наплаћује на друге судове. Сваки бакалин који купује руски петролеј, он отиде с празним бурадима, поточи му се петролеј и онда плаћа трошарину на бруто тежину. То је и законито. Е сад има их који измисле тако звани вагон цистерну. То је вагон који вага 10 000 вила петролеума. Њега управник не може да мери као бурад те да наплати и на бруто приход. Но да би вам ствар била јаснија, молим вас да саслушате то писмо управника трошарине.

Секретар чита писмо агентово а за тим мишљење управе.

Председник. Најбоље је да упутимо овај предлог трошаринској комисији. (Усваја се)

Сад имамо да изберемо бирачке одборе за збор.

Ко је најстарији од одборника. (Чује се: Ђока Новаковић). Добро. Онда је председник збора г. Ђ. Новаковић одборник.

А кога ћемо за заменика. (К. П. Мијајловића). Усваја се.

Сад да изберемо бирачки одбор. (Изабрат) Састапак је закључен

Трајао је до 9 часова по подне.

Држан 29. Новембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 8 часова по подне.

Председавао Председник Милов. Р. Маринковић.

Председник. Молим чујте записник прошлог састанка. (чита).

(Прима се протокол пошто се усвоји напомена г. М. Јовановића да би реч „финанс“ ваљало заменити згоднијим, а та се нађе у речи „позорник“).

Секретар. Чита молбу истражног судије да му се јави о владању и стању извесних лица (за која је лица шта тражено и шта решено, види се из штампаног протокола од данашњег дана.)

Сад молим вас да саслушате извештај.

Прво морам да вам поднесем као хитан предмет о шећерцијама. Они једнако траже и моле да им се учини по молби: да се од трошаринске таксе за њихове прерађене предмете ослободе због тога што онај који ван рејона израђује те послове, он на њих ништа не плаћа те с тога они су остали без посла. Та молба била је предата једној комисији која налази да би им требало дозволити да по неколико стотина кила шећера могу без трошарине узети у рад пошто се разблажи с водом те тиме у извесном смислу буде учињен неупотребљив за другог кога осем за шећерције. Осим тога кажу људи који се тим пословима баве да је по њиховоме мишљењу апсурдум и бесмислица што се мисли да та разблажена количина шећера водом треба да буде 400 кила, јер, вели се, нема тога шећерције који би за 2—3 дана могао да преради 400 кила шећера, а после тога времена непрерађени могао би се покварити.

Ја сам и пређе казао да је ова ствар сложена и да је треба добро проучити али из овога комисијског извештаја не видим

ипак све што би нам требало знати односно контроле и др. што би стајало с овим у свези.

Начелно комисија налази да би требало потпомоћи произвођаче шећерних артикала и ова вам то предлаже и указује начин како би се шећер требао да разблажава водом, али не каже како би се могло удесити па да се тако разблажен шећер не употреби на ништа друго до на шећерне артикле шећердиског запата. И пошто се од израђених шећерних артикала један део троши у Београду, то би требало удесити да шећерције плате нешто на име трошарине за то што у Београду троше. Комисија мисли да би требало одредити количину од 400 кила која би се денатурисала. Ово због лакше контроле јер кад контроле не би било, онда би се могао онај шећер што је денатурисан употребити против намене.

А кад се већа количина тражи да се од једанпут преради, налази се као негода то што ће људи слабијег капитала, тешко моћи да прибаве толику количину шећера а још теже да је на време израде.

То су разлози у главном који су руководили комисију — у којој сам и ја био присутан — да поднесе овакав извештај.

На вама је сад да га примите или одбаците.

М. Капетановић. Молим да ми се објасни зашто се не би могло на тај шећер вратити трошаринска такса кад се извезе из Београда.

Председник. Ови који се баве тим послом и раде за промете и продају на већу суму. Дакле практично не може.

Мата Јовановић. Ја сам за то, да се та индустрија потпомогне, као што смо ми један пут о томе говорили и због тешкоћа које су се показале, нашло се да није могуће, и за то је се узела комисија, да нам објасни и нађе некакав начин како би се то могло учинити, а да се могуће злоупотребе избегну. Међутим комисија је предложила нешто, што није ни требало да мисли, нити нам штогод предлаже како би се те злоупотребе избегле. Ја не би могао гласати, да ће се на тај начин избећи злоупотребе, што ће се прелити водом, кад се зна да се такав шећер може употребити и за слатко и кафу итд.

Председник. Мало час нисам вам свратио пажњу на друго, како да се осигурамо да не буде злоупотребе. Овако је казано: нико не може да денатурише сем комисије и онда се тим води довољна контрола. Био је један случај у овоме. У почетку ја сам био уверен да доиста треба да потпомогнемо те раднике који се баве прерађивањем и био сам одобрно, да се денатурише 50 кила шећера. Кад су други дошли на протествовали за што се и њима није одобрило, онда сам ја видео шта је у ствари, па сам одузео свима, и сад хоћу да изнесем пред одбор да се то коначно реши.

Г. Марко Леко предложио је да се нешто хемиски дода том раствору шећера те да се предупреди злоупотреба и после се нашло, да се не може ништа друго додати сем воде, јер се не би могло употребити како ваља.

Илија Цветановић. Овде је, господо, комисијски предлог, а и г. председника, да би требало од прилике 4—500 кила поквасити. Али шта ћемо са оним мањим капиталистама што се овом радњом баве. Има људи, који једва имају 4—500 динара и шта ћемо с њима кад не могу толико да

поквасе. То би значило дати само капиталистама да раде, а они са 50 дук. да не могу. С тога ја мислим да би најбоље било да ти мањи узму једну кућу у којој ће израђивати шећерлеме и тако да се може контролисати. Онога пак, који буде одређен да их контролише, нека сви скупа плаћају. Мислим на тај начин могло би се дати прилике да се и сиромашни помогну.

Коста Главинић. Општина у овоме случају не може свима помоћи. Ја познајем у неколико шећердиски занат и знам да нема ни једног, који може за један дан да изради 500 килограма шећера

Ја познајем једног шећерцију који ради с тим и доброг је стања, па не може за један дан да преради толики шећер од 400 кила. Кад не може овај, онда овај са мањим капиталом не може ни толико. Оно што комисија тражи извесан проценат за трошаринску таксу добро је, али држим да је $\frac{1}{2}$ много, и изгледа ми да комисија није испитивала ближе људе о тим стварима, који с тим раде, те да боље обавештење добије. Ја видим ту г. Ђирковића, али он ту није прерађивач, он је више продавац, и видим да нема другог начина већ да се с водом кваси па да се употребити може.

Ја имам дакле двоје да замерим: прво, што је велика количина 500 кила и друго, да је процент од 20 велики.

Андра Одавић. Ја сам хтео о том истом да говорим и доиста та количина је велика и најбољи произвођач толико дневно не може да произведе. Но хтео сам да кажем оно што је казао г. Мата да нема никакве гаранције. Господо, нико не помиње где ће се квасити тај шећер да ли пред комисијом или пред ким другим. После на шта ће се све толико поквасени шећер употребити и има ли гаранције да га неће употребити за слатко кафу итд.

Ја у главном немам ништа против извештаја, али примећујем то, да нема гаранције да се шећер не злоупотреби.

Никола Р. Поповић. За мене поводом ове молбе и мишљења комисије, једна је ствар, на коју морам да обратим пажњу, те да се решим да гласам за комисијски предлог.

По закону општинска трошарина зна се на који је предмет дужна да наплати, а на који не. Шећер по закону о трошарини није дужан да плаћа као што је до сад плаћао. Кад сви одборници признају да је немогуће водити контролу, онда је праведно и дужност је одбора да на тај шећер не наплаћује ни кршене паре.

Кад је то дужност и кад има у комисији и једног човека, који ради тај посао и каже, да се само на овај начин могу сачувати ти људи, онда не треба да се плашимо, да ли ће израдити за један или за два дана јер се зна да тај мора хитати, јер шећер ако се одмах онако поквасен не уради, прелази у кисело вреће и онда је сав пропао. У колико ја знам хемију познато ми је да ни један шећерција несме да држи ни три дана неизрађен поквасен шећер, већ мора да похита.

Кад тако мора да буде онда остаје хоће ли се извршити комисијско мишљење. Како да се изврши: да ли комисија да сипа воду или ко други. О томе одбор не треба да се брине. То је дужност управника трошарине, и он ће водити бригу о мешању воде са шећером. Кад је одбор све поверио њему треба и овде да му повери пошто је он у исто време члан комисије и потписао је ово мишљење.

С тога они, који траже да се одреди једно лице да врши ову контролу над њима при мешању немају основа јер би то значило тражити од једног израђивача више да плати, него што се трошарина плаћа. Одбор може да улази у размишљање како да се врши контрола само онда, ако би се нашло доцније да се не може водити контрола овим редом како комисија каже.

Што опет други неки од г.г. одборника веле, да и то није згодно, што комисија тражи да буде количина најмање 400 кила, јер не могу мањи трговци да раде и тиме нема места јер доиста ако хоћемо да сачувамо то од кријумчара, неможемо ситне послове делити на ситније делове и по томе дужност је одбора ограничити ове прерађиваче на мањи број с тога ћу ја да гласам за комисијски предлог у начелу, а о томе, да ли ће тај начин бити згодан или неће, то ће показати будућност и ако то наступи онда ће бити времена да се одбор забави на том послу.

А. Одавић. Господо, нама је без сумње свима познато да међу шећерцијама већи број располаже једва с капиталом од 40—50 дуката. И кад се тим људма постави услов да морају да покваре 4—500 кила шећера онда сте тиме поставили један страховит услов за њих јер би на њих, могао да се примени у том случају оно „откини комарцу ногу — па је мртав!“

И шта би било кад би остало како се предлаже? Било би то, да би ти већи прерађивачи добили могућност да оне сиротније експлоатишу. Ти већи прерађивачи могли би да потопе по 400 кила, јер имају новца, док други га немају. Они би могли да имају по 20—30 пара јефтине производе од других. И што би ми дозволили да богатији експлоатишу сиротније? — Ја против извештаја немам ништа али тражим да се дозволе мање количине шећера за разблаживање а да се удеси јача контрола.

Мата Јовановић. Ни један од господо говорника не дотиче се онога што је главно т. ј. на који начин да се ово контролише те да се тај преливен шећер не употребљава на што друго до на оно чему је намењен. Са оскудице такве контроле ја предвиђам да ће се шећер моћи и на штету општинских прихода да употреби на све могуће друге потребе.

Док се то не уреди ја сам противан овоме предлогу.

Председник. Комисија, како сте чули предлаже: да се шећерције ослободе од плаћања трошарине на онај шећер од кога они извозе разне слаткише ван вароши. То је и право. И што то није и до сад важило ево да вам наведем један пример. Један имућнији бакалин, чије ће вам име бити познато а да и не поменем нарочито, отворио је радионицу шећерних производа на нашем старом сењаку. Он изведе одавде шећер тамо у радионицу примивши плаћену трошарину на извезену количину, па га израђује тамо у радионици и уноси у варош без трошарине. Ове друге шећерције које немају тога капитала, они су на једанпут остали без раденика јер су им сви момци одбегли код тога бакалина на сењаку који им даје бољу надницу имајући и бољег рачуна. Тако су људи остали и без рада, силом околности. То је ствар о којој треба добро промислити.

Што је ова наша комисија одредила баш 400 кила шећера за овлажење а не више или мање, то је диктовао један прав-

тичан разлог. Ако би се одобрило мање то би се тако распинуло да би било тешко контролисање а опет кад би се више тражило (нпр. 1000 кила), то би било лакше за контролу, али би веома штетно утицало на људе средњег стања и ко зна да ли би и шта би они могли да раде у томе случају. Овако ако би се остало при 400 кила, могао би и човек средњег стања, с капиталом од 50 дуката, да овлажи 400 кила шећера да га преради и треба и да живи од тога. У осталом комисија је чула и мене људи који се овим послом баве. Један од њих долазио јој је и казао своје мњење и комисија је саслушавши њега, ово ставила уверена да неће извршење бити ни за кога тешко и да ће шећерцијама бити поможено.

Наравно да ви треба пре свега да решите: јесте ли у начелу сагласни с овим мњењем да им се помогне, па ако сте, онда да говоримо о начину помоћи.

Андра Сдавић. Ја ћу да говорим у име моје и велике већине одборске да начелно примамо да се помогне.

Ја сам казао, да ми се чини, да је велика количина 400 кила. С тога би био за то да примимо извештај с овим додатком да се упита управник трошарине, може ли да врши тај надзор, па да сведемо на 200 кила.

Никола Р. Поцковић. Мени је мило кад г. Одавић пристаје на извесне разлоге и држим да ни то неће бити на одмет, да усвојимо извештај но с тим, да одбор остави одрешене руке председништву да може, ако неколицина изјаве, да им је много 400 кила, а међу тим су људи, за које се зна да ће савесно радити, дати дозволу и испод 400 кила и тада ћемо учинити то да не дамо ономе у сењаку да изиграва трошарину.

Поред овога што ће се овим постићи, стоји и та корист што ћемо ићи ка досљедности одбора ономе начелу, да се сви концентришу у вароши, а не да се удаљују.

Председник. Кад је се ово решавало у комисији ја сам био присутан, питало се, како ће сиромашни мајстори да купују по 400 кила кад немају толико пара и одговорено је, да ти ситни мајстори никад и не раде за себе, него иду код богатијег и узму и раде за његов рачун. Нпр. за рачун Симе Обрадовића раде њи двојица, а свега их је деветорица.

Дакле оправдано је мишљење комисије.

Бока Новаковић. Из овога предлога комисије види се, да је главни разлог да се ослободи шећер који ће се употребити на извоз. Дакле значи да оно што се уноси у Београд плаћа трошарину, кад је таква ствар; онда излази питање, како ће се контролисати. Ако има начина онда добро.

Председник. То баш мешање оправдава комисију што вели да се не може контролисати. Нпр. тај Сима он никад не продаје на сто кила него како кад ко хоће. Нпр. од једне сорте килу од друге килу и т. д.

Андра Одавић. Ви се сећате врло добро кад се повела реч први пут о трошарини, кад смо казали да се оптерети пиринач вејтин и то да су још онда пали говори, да је врло немогуће контролисати приход.

Кад би овако узели значи сваки сандук да се отвори, те по томе не може да се зна. Само једини начин могућан је, да буде што мањи трошак и манипулација и њима је поможено и олакшано контролисање. Оне разлоге што каже г. председник

да наши мањи произвођачи раде за туђ рачун, ја ћу примити, а само на случај протеста ја скидам одговорност са себе. Дакле примићу извештај комисије и гласаћу за извештај.

Председник. Да ставимо на гласање.

Ко је за извештај комисије гласаће „за“ а ко није гласаће против “

Дакле 10 је гласало „за“ 6 „против“ и тако усвојен је извештај.

Председник. Имам још да вас известим о овоме: комисија је по вашој одлуци имала да прегледа документа мрв. лекара и наша је да је најподеснији Димитрије Кнежевић за нашег мрв. лекара. Молим вас да усвојите то мишљење. (Усвајамо. Врло добро, те је он изабран.)

Р. Драговић. Кад сам читао конкурс и овај предлог чуо, ја сам мислио да ће се садањи мрв. лекар отпустити. Дали ће то бити тако?

Председник. По буџету ми имамо два места за мрвене лекаре и држаће их оба дакле нам требају и док налазимо да ваља да остају у служби. Ако ко мисли да би требало другог мрвеног лекара отпустити, нека изволи учинити предлог. (Више одборника затраже да се предлог о томе изнесе на дневни ред идуће седнице и председник то обећа). Молим вас да сад чујете акт општинском инжињеру Антону Пижду.

Секретар чита: (Предлаже се да се због извесних иступа отпусти из службе).

Председник. Усвајате ли ово мњење: да се отпусти? (Усвајамо.)

Сад имам да вам саопштим ово.

Неколико гостионичара који држе свираче и певаче и певачице, молили су да им одбор општински одреди да плате месечну таксу за певање у једној округлој суми па да их због тога нико не узнемирава у послу. Онај гостионичар код „Златног Крста“ понудио је да за свако вече плати по 2 дин. па певало се не певало, свирало или не свирало. А и Димитрије Марковић код „Позоришне кафане“ молио је да и он плати месечно па певало се не певало. Ваше је да решите хоћете ли то одобрити или не.

Напомињем да су таксе разне. На српске певачице и певаче плаћа се за вече 2 дин. а на стране 5 и више. (Чује се: оставите за другу седницу).

Добро. Сад имамо једну другу ствар. Ви знате да има већ 4—5 месеца да пред одбором стоји молба друштва за подизање Савског и Теразиског краја те да им се уступи зелени венац да могу предузети радове, да се тај крај подигне; молили су више пута, а и неке новине „Зелени Венац“ покренули и претресају то питање непрестано. Треба већ једном то питање скинути са дневног реда и с тога ту молбу износим на решење.

Бока Новаковић. О тој молби не може се пре решити, док се не расправи питање са Ђирковићем.

Никола Р. Поцковић. И ову молбу послати комисији.

Председник. Па какве везе има са Ђирковићем, нема ту ништа. Може се ово решити.

Мата Јовановић. Ево шта има везе. Постоји ту закупац пијаце и ми оћемо да уступимо пијацу другоме. Значи уступити друштву Ђирковићево право. Па кад би уступили друштву како би онда стојао Ђирковић према друштву.

Председник. Онако како стоји сад према општини. Они траже да им се уступи да

улепшају и веле: Ено Ђирковића накардио цео простор.

Мата Јовановић. Ђирковић има своје грађане и пре се не може овде ништа чинити док се не одкупи, па онда да се њима да.

Председник. Па нека се они са Ђирковићем погађају. Шта има општина да се меша.

Мата Јовановић. Тим би изашло то да се избрише цифра из буџета за ту пијацу. (Чује се: за другу седницу.)

Председник. Закључујем седницу.

Састанак је овај трајао до 9 сах. у вече.

Држан 4. Децембра 1891. год. у Београду.

Почетак у 5 и по часова по подне.

Председавао Председник Милован Р. Маринковић.

Председник. Пошто има довољан број одборника за рад, отвара одборску седницу.

Молим одборнике да саслушају записник прошлог састанка. (Секретар прочита.)

Има ли ко шта да примети на састав протокола?

Андра Одавић. Тамо где се каже, да је Раденко Драгојевић предложио, да се други марвени лекар одпусти, мени се чини, да он то није предложио, него је питао шта ће с њим бити. С тога то треба да се исправи.

Председник. Питање о доктору г. Гецу стоји тако, да је г. Раденко само питао, шта ће с њиме и ја сам одговорио, да је то питање особено, а он је тада казао и своје мишљење да га треба отпусти, јер кад има једног нетреба нам други.

У осталом исправиће се у том смислу.

Раденко Драгојевић. Тако сам истина ја казао, као што је г. Председник објаснио.

Председник. Усваја ли одбор записник? (усваја).

Сад изволте чути уверења која се траже о владању и стању појединих лица. (Секретар прочита.)

Изволте чути неколико лицитација.

Прву лицитацију држану за чистињење нужника и помијара. (Секретар прочита.)

Има и једна понуда од Милке жене Светислава Јовановића. (Секретар прочита.)

Има и друга понуда од Фаркића. (Секретар прочита.)

Марко Велизарић. Мени се чини да та жена мења услове том понудом. За то треба држати нову лицитацију према оним условима што су прописани.

Димитрије Најдановић. Ја би био мишљења да се држи ужа лицитација између лицитанта и те жене, пошто она нуди свега 100 динара више.

Бока Новаковић. Ја мислим да овде треба видети да ли су услови које та жена нуди тежи или лакши и ако су лакши да се држи друга лицитација.

Председник. Фаркић нуди под условима прописаним. Тако исто и лицитант Димитрије Ђорђевић. Сад само ова жена мења у неколико услове, а даје 100 дин. више.

Бока Димитријевић. Да ли су ослобођени од трошарине?

Председник. По условима нису. Но ова жена тражи да се тога ослободи.

Никола Р. Поповић. Молио би да се прочита извештај рачуноводства поводом те лицитације.

Председник. Добро изволте чути. (Секретар прочита.)

Илија Цветановић. Пошто се зна, да досадањи лицитант није вршио своју дужност на задовољство грађанства, међутим види се и то, да се овде хоће да увуче једна иста компанија преко овога лицитанта, то сем да се уступи тој жени, јер је она већу цену понудила а са њеним радом и грађанство је било задовољно.

Коста Б. Мијајловић. Ја сам за то, да се томе закупцу дозволи да неплаћа трошарину, и ако то одобрите он ће вршити добро своју дужност.

Филип Васиљевић. Види се, господе, да овај купац хоће пошто по то, да узме ову радњу у своје шаке, а сви знате да је по улицама свуда нечистоћа била.

С тога сам да се опет уступи жени Светислављевој, јер је она добро радила и свет се није тужио на њу.

Коста Главинић. Овде је господе важна брига свију нас, да се грађанству подмири потреба те да има ко да чисти нужнике.

Понуда те жене је за 2 динара јефтинија и вероватно је да ће наше грађанство имати већу вајду ако општина одобри ту понуду, која је и за 100 динара скупља.

Сад има неких услова који се траже, а то је да се ослободи од трошарине и да не ради са модерним справама. Дакле неће моћи да подмири потребу. Ако би пристао тај купац да ради са модерним справама и да плати трошарину, онда би ја примио ту другу понуду. А ово зашто, да се плаћа трошарина. С тога, што би општина имала тиме да прикупи податке, колико се свега изнесе нечистоће из вароши. Услед тога исправио би нарочити билет, па да се зна, колико је свега извежено. Ако се ослободу трошарине онда ће општина подмирити тај вишак повишењем аренде. С тога би био за то, да се плаћање трошарине задржи с тим, да се пропише нарочити билет, а ако то не, онда, да се држи друга лицитација.

Марко Велизарић. Мени се чини, да они неплаћају трошарину јер непролазе кроз ћерам. Ја сам приметио, да они сваки дан пролазе доњом. Јовановом улицом правце граду.

Бока Димитријевић. Треба прво да се реши, да ли да плаћају трошарину или не.

Лаза Дашковић. Ми смо једанпут решили да се не ослободи нико од трошарине па с тога сад нема места решавању тога. Неможемо ми сваки час да решавамо о томе.

Андра Одавић. Ја сам хтео да напоменем то, што је казао и г. Дашковић. То питање треба једанпут пречистити.

Друго. Ви се сећате, да смо неколико пута имали у одборским седницама ове накнадне понуде. Треба то одбити једанпут за свагда и ко хоће нек лицитира, а не овако, да спекулише над другима, па онда по који динар да више и прави сметње.

С тога сам да се држи још једна лицитација.

Ник. Р. Поповић. Између ове понуде и услова лицитације, има велике разлике. У условима стоји да треба чистињење вршити модерним справама. Такав је уговор стављен пре године дана али га предузимач није био извршио те је с тога с њиме раскинут уговор. Набавио је чини ми се свега два бурета. И овај понуђач не нуди рад с модерним справама него ће да врши изношење у лурадима која си добро затварају

те не може нечистоћа да заудара или да се просипа и коју му је комисија одобрила. Он дакле тражи да одступи од услова и на тај начин он ће нам давати 5000 динара аренде и спустиће цену по куб. метру нечистоће с два динара.

Осим тога долази друго његово тражење, да се ослободи трошарине. То по моме мишљењу не може бити. Ми смо већ решили начелно да се од трошарине нико не ослобођава па нећемо ослободити ни њега.

Сад је чини ми се главно питање: да ли ћемо моћи наћи концесионара који ће моћи и хтети под повољним условима да ради с модерним справама? Мени се чини да не можемо. У осталом ми видимо да се они исти с којима је општина раскинула уговор, јављају да износе нечистоћу. Дозволити њима рад ма и под повољнијим условима од других, то би значило имати и у идућој години сукобе с њима као и у овој години. Ја као одборник не би могао да дозволим да општински суд има и у будуће посла с једним предузимачем који није показао воље да води рачуна о својој потпису и о својој имену, и коме је кауција од 800 дин. све што може да изгуби. Један је од њих као трговац пропао и сад је надничар а други је човек без капитала. Нама није довољна гаранција у новцу, ми треба да је тражимо и у личности. С тога ја мислим нека је други и јефтинији, нека нам даје мање па опет да му уступимо концесију само да немамо парбе и да најпосле ни грађани немају сукоба с њиме.

Према томе ја држим да између понуде и услова има битне разлике и да зависи од одбора хоће ли пристати на ово одступање или неће. Најбоље би било да један одборник прочита уговор те да видимо можемо ли вршити посао на начин који нам се предлаже, и да ли на тај начин неће бити какве штете по грађанство или иначе. Или да комисију одредимо.

К. Главинић. Кад су услови прописивани, ја сам чини ми се рекао: да је у Београду тешко вршити чистињење нужника на модеран начин за то што се све трпа у јаму те има много предмета који не могу да уђу у буре. Овај се концесионар био обвезао да ће нечистоћу с водом да разблажује али има ствари које не могу да се разалаже ни однесу. Испунила би се дакле само форма а у суштини остало би опет нечистоће. Осим тога ако се ово даје на годину дана има се такође једна тешкоћа. Господе, модерне справе скупо коштају и оне би могле да се исплате за годину дана док концесија траје. То је једно. А друго је: ако буде устаоштва и среће, ми ћемо имати велики део Београда каналсан и онда ће ићи сва нечистоћа у канал или ће се изношење нечистоће свести на најмању меру. Дакле изгледа ми свакојак и види се и по овој понуди да ће бити нужно да се измене услови па да се држи нова лицитација и онда како нам иснадне онаку и да је примимо. И ја се слажем с г. Поповићем да треба да одредимо комисију, па да нам она предложи шта има.

А. Одавић. Ја сам то исто хтео да кажем што и Поповић односно трошарине. то јест да се од ње концесионар не може ослободити. Што се тиче услова о чистињењу нужника помоћу модерних справа, ја мислим да од тога ваља да одступимо и да то обзнанимо те ћемо тако добити више лицитаната.

Фил. Васиљевић. Ви знате да је тај Светислав и раније износио нечистоћу у бурадима па није било против њега тужаба из грађанства. Још је ишло боље него сад. Сад се извуче вода из нужника с машином а нечистоћа остане.

Ник. Поповић. Пристаје ли одбор да се упути комисији једној те да све ово прегледа? (Пристајемо).

Председник. Кога желите у комисију? (Николу Р. Поповића, Љубу Јовановића).

И да се држи према њиховоме мњењу лицитација или да они одреде шта да се ради па тако и да буде.

Н. Р. Поповић. Још вечерас да се реши да се не ослобођава од лицитације нико. (Прима се).

К. Главинић. Моје је мишљење да се уговор закључи на 3 године.

Председник. Добро и то ће се ставити у услове.

Сад чујте другу лицитацију.

Секретар чита лицитацију односно набаве канцел. материјала. Понудио је Јефта Павловић јефтине је с 69% испод предрачунске цене.

К. Главинић. Мени не иде у главу од куд оволика разлика између предрачунске и ове понуђене цене?! Изгледа ми нешто невероватно! Мора бити да се нису податци о ценама прибали како ваља.

Председник. Ви знате да сви трговци који раде с тим артиклима имају своје мустре и цене. Ми смо на основу тих цена направили предрачун и одредили мустре.

Цена је као што видите, испод очекивања јефтина.

Андра Одавић. Молим вас да видимо какве су цене, какви су рачуни, јер то изгледа чудновато и скоро немогуће.

Милутин Марковић. Ја би хтео да знам да ли ће те мустре остати овде под печатом или не.

Председник. Мустре ће остати код нас под печатом, а односно цене он од предрачунске цене иде на ниже. (Чује се: да се прими).

Усваја ли се ова лицитација? (Усваја).

Чујте лицитацију о давању права на наплату фијакерске таксе. (Секр. прочита).

Усваја ли одбор ову лицитацију? (Усваја).

Чујте трећу лицитацију за набавку јечма и зоби. (Секретар прочита).

Усваја ли одбор ову лицитацију? (Усваја).

Коста Главинић. Ја би молио предходно за једно питање. (Председн. изволте).

Становници крунске улице жале нам се да је се та улица почела раскопавати још у Јуну месецу и још није свршена. Становници немогу да дођу до својих кућа од блата, а нема ни осветлења. За што се то досад није свршило.

Председник. О томе питању могу да одговорим оволико. Предузимач има да носи земљу из више улица. Тамо је свршио и остало је још мало. Но да би становници те улице имали удобан пут ја сам наредио пре 15 дана нашем инжињеру да направи стазу од камена те да им се олакша за ову зиму, јер је тамо много било одкопавања. Да ли је инжињер ово извршио немогу вечерас да кажем, док не питам инжињера.

К. Главинић. До пре три дана није.

Шта више грађани се жале, да су правили сами привремени тротоар, а инжињер дође па им повари. Молим вас г. председниче да наредите, да се све шта треба учини и људима осветлење да.

Председник. Добро наредићу то и без тога.

Сад чујте по молби Начића што је наплаћена мерина за швајцарску. Онда је наплаћена, а сад министар каже да се врати. Молим вас да то одобрите. (Усваја се).

Прошле седнице остављено је питање о зеленом венцу за данашњу седницу. Молим вас да саслушате молбу и да донесете одлуку.

Но молим вас пре тога да вам саопштим На узети новац од задруге за заводод плаћа се интерес и с тога је нужно да решите на чији терет да падне тај интерес, да ли на трошарински приход или из општинске благајне. (Чује се: из трошаринских прихода).

Добро. Усваја ли то одбор? (Усваја).

Е сад молим да прочитамо молбу друштва за улепшавање савског краја. Оно је поднело више молаба досад и ако желите да прочитамо последњу од 24. Окт. 1891. год. (Чује се: да се прочита).

Добро. Чујте. (Секретар прочита).

Бока Новаковић. Молим вас да се прочита и она молба, да се види, шта они траже, јер се из те садање молбе не види ништа.

Бока Димитријевић. Кад је прва молба дошла? Председник одговара. Ту се у истој износи велики укор на одбор. Непријатно је да се овде овако што чује, кад је ова ствар први пут пред одбор. Ту се помињу речи пасторче итд. ја то одбијам од одбора.

Раденко Драгојевић. Ја чујем где одборник помену реч „пасторче“.

Грађани тога краја заиста послужили су се својим правом и тражили су са неколико молаба досад и те све молбе овде нису саслушане. Да би се задовољили грађани доцније постао је и закон где се каже, кад траже пијацу 300 грађана, мора им се дати. Грађани су по овом закону тражили, али им ипак ни до данас није дата пијаца. Према оваком поступању општине грађани сасвим имају право да се послуже речју „пасторчад“.

Бока Димитријевић. Господо ја у начелу немам ништа против овог тражења, но само сам хтео да одбијем од себе и одбора ове неоправдане прекоре.

Председник. Овде су све молбе друштва и могу се прочитати.

Што се тиче закупа, ја не могу друго да кажем, него да на зеленом венцу има општина свога имања. Сад да ли она то сама држи, или даје под закуп, то је све једно. Ако би одбор нашао, да се то право пренесе на кога другог, он то може учинити.

Коста Главинић. Господо. Мени је жао што ћу у моме говору морати да замерим друштву.

Ја се господо потпуно слажем са г. Ђ. Димитријевићем, да одбор није заслужио такав прекор. Ја нисам на чисто каква по именуца права имамо о слободној пијаци.

Ми знамо врло добро, да је овај одбор општински гледао, да извуче пијацу из оних ђумеза где је била и довела је на отвореном простору. Ми знамо, да је од-

бор радио како да учини услуге и одбор је све чинио и учинио да кажем и против закона, те дао закупцу да подигне грађевине. Дошао је закон о слободној пијаци. Ја тај закон разумем овако: ако у ком крају треба пијаце и молбе од 300 грађана, онда им треба дати пијацу и да плате таксу. Немогу да разумем тако, да је закон хтео да не плате таксу.

Сад имамо закупца и казано је да мора да плати аренду, а он има права да наплаћује онаку исту таксу од других, као што се наплаћује на великој пијаци. Потоме или суд наплаћивао таксу или закупца то је све једно.

Друго је пак ово, што друштво тражи, да му уступимо приход од те пијаце на корист његове касе. Општина може и то да учини, али она због тога има да поднесе жртве према закупцу. Ако пристане друштво, да плати оно, што би општина платила, онда му се може уступити.

Но свакојачко друштво нема права нити је то умесно, што чини одбору оваке неоправдане и бесмислене прекоре.

Бока Николић. Ја молим да се прочита њихова молба.

Милутин Марковић. Из ове молбе која је прочитана, ми не можемо да видимо шта треба да учинимо зеленоченчанима. Ако се хоће да тамо буде слободна пијаца, то је питање решено и ми имамо акт од тога друштва са зеленог венца којим нам изјављује захвалност на томе и нашем решењу. Што неко мисли да слободна пијаца није остварена док има закупника наплате таксе тамо, то је погрешно, јер то питање о слободној пијаци нема никакве зависности од питања: ко ће наплаћивати таксу са пијаце.

Ни друштво ни ма ко други нема ништа да нам пребацује односно пијаце. Ми смо то питање уредили на задовољство становника тога краја пре него што су они то очекивали и пре него што смо и могли по ондашњем закону. Са тога ја као одборник не могу примити тај прекор у молби тим пре што нам је то исто друштво изјавило своју захвалност.

Што се тиче питања о такси, ми не можемо овде да га расправимо. Уређење тога наша је ствар, и ми можемо наплату таксе на свим пијацама да дамо под аренду, као што смо је овде и дали.

Ја сам слушао пре седнице жеље овог друштва и на основу тога говорим али мислим да би боље било да се молба прочита те да видимо шта се све хоће.

Р. Драговић. Нећу га говорам о цељи овога друштва него као грађанин онога краја ја ћу да кажем да ми нисмо добили слободну пијацу већ једно парче земљишта које је дато под закуп. И тај закупник може сада да тера ђеф с онима који тамо дођу да што продаду; може да каже једног дана; ја ти данас наплаћујем 10 динара а сутра — ништа.

То дакле није слободна пијаца.

(Свршиће се)

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.